
TOIMINTAKERTOMUS
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1 9 9 7

RAHOITUSTARKASTUS
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISION

<hr/> JOHTAJAN KATSAUS	4
<hr/> TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS	6
<hr/> LUOTTOLAITOSTEN TALOUDELLINEN TILA	6
<hr/> PÄÄOMAMARKKINAT	12
<hr/> LAINSÄÄDÄNTÖ	17
<hr/> TOIMINTA 1997	20
<hr/> LUOTTOLAITOSTEN VALVONTA	20
<hr/> PÄÄOMAMARKKINOIDEN VALVONTA	21
<hr/> NORMINANTO	22
<hr/> MUU TOIMINTA	22
<hr/> KEHITTÄMISHANKKEET	23
<hr/> KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	24
<hr/> RAHOITUSTARKASTUS	27
<hr/> TOIMINNAN TAVOITTEET JA STRATEGISET LINJAUKSET	27
<hr/> RAHOITUSTARKASTUKSEN TOIMINTATAPA	29
<hr/> VERKSAMHETSBERÄTTELSE	31
<hr/> LITE • BILAGA	59

Johtajan katsaus

Suomen rahoitusmarkkinoiden kehitys vuonna 1997 oli suotuisa. Pankkien tulokset paranivat ja olivat jo keskimäärin tyydyttävällä tasolla. Päinvastoin kuin vuoden 1996 katsauksessa arvelin olevan mahdollista, osakkeiden kurssinousu jatkui ja vaihto oli ennätyksellisen suuri.

Pankkien tulosten paraneminen johtui suurelta osin arvopapereiden myyntivoitoista, luottotappioiden vähenemisestä ja tervehdyttämistoimenpiteiden kuluja karsivasta vaikutuksesta. Pankkien perustoiminnan kannattavuutta kuvaava rahoitustoimintakate sen sijaan parani vain hieman, vaikka järjestämättömien luottojen määrä pieneni huomattavasti. Kireä kilpailu piti korkomarginaalit kurissa, ja yritysten ja kotitalouksien halukkuus lisätä velkautuneisuuttaan oli edelleen vähäinen.

Pankkien peruskannattavuus on kuitenkin edelleen varsin heikko ja kustannusten karsinnan on jatkuttava. Pankkikriisin perintönä pankkien taseita rasittaa edelleen iso kiinteistöomistus, jonka kirjanpitoarvo osin ylittää ns. tuottoarvot. Vasta tämän kiinteistöomistuksen purkamisen jälkeen voi pankkiemme tilaa luonnehtia vahvaksi. Purkaminen vaatinee kuitenkin useita vuosia, sillä Suomen kiinteistömarkkinat ovat edelleen varsin kehittymättömät.

Kustannustehokkuuden parantamiseen pyritään myös pankkialan rakenneratkaisuilla, joista on jo tehty merkittäviä päätöksiä. Merita Pankki Oy ja ruotsalainen Nordbanken AB siirtyvät vuoden 1998 huhtikuun alusta samaan konserniin ja yhteisen johdon alaisuuteen. Molemmat pankit omistaa MeritaNordbanken Oyj -niminen omis-

tusyhteisö. MeritaNordbanken on suomalainen osakeyhtiö, mutta konsernin ylin johto sijaitsee pääosin Tukholmassa. EU:n kotivaltion valvontaperiaatteen mukaisesti valvontavastuu konsernista on Suomen Rahoitustarkastuksella. Ruotsin Finansinspektionen vastaa edelleen ruotsalaisen Nordbanken AB:n valvonnasta ja Rahoitustarkastus Merita Pankki Oy:n valvonnasta. Selvää on, että tällainen rakenne asettaa Suomen ja Ruotsin valvontaviranomaiset uusien, entistä vaativampien yhteistyöhaasteiden eteen.

Suomen valtion omistamat Posti-pankki Oyj ja Suomen Vientiluotto Oyj liitettiin niin ikään omistusyhtiöjärjestelyllä yhteisen johdon alaisuuteen PV Yhtymä Oyj -konserniin. Rahoitustarkastuslakiin vuoden 1998 alusta tehty lisäys antaa Rahoitustarkastukselle valtuudet valvoa omistusyhteisöjä. Ilman tätä muutosta MeritaNordbanken-konsernin ja PV Yhtymä Oyj -konsernin tehokas valvonta ei olisi mahdollista.

Osuuspankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa vuoden aikana. Yhteenliittymän ulkopuolelle jäi kuitenkin 44 osuuspankkia, jotka muodostivat Paikallisuuspankkiyhdistys ry:n ja ryhtyivät tietotekniseen ja keskuspankkiyhteistyöhön säästöpankkiryhmän kanssa. Tammikuussa 1998 julkistettiin suunnitelma Interbank Osakepankin ja Mandatum & Co Oy:n fuusioitumisesta Mandatum Pankki Oyj:ksi.

Oletettavaa on, että rakennemuutokset niin Suomen kuin koko EU:nkin pankkisektorilla jatkuvat EMUn kolmannen vaiheen alkamisen voimistaessa Euroopan rahoitusmarkkinoiden yhdentymispaineita ja lisätessä kilpailua yli rajojen.

Yhteiseen rahaan siirtyminen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän syntyminen aiheuttavat melkoisia paineita ja vaatimuksia valvonnalle, eivätkä vähiten maksuliikenteen ja tietotekniikan alueilla. Lisäpaineita aiheuttaa myös varautuminen vuosituhaten vaihtumiseen eli ns. vuoden 2000 ongelma. Rahoitustarkastus onkin muiden maiden valvojien tapaan edellyttänyt valvottaviltaan suunnitelmia vuoteen 2000 liittyvien tietojärjestelmämuutosten toteuttamisesta.

Maksu- ja selvitysjärjestelmien tehokas toiminta on tulevan euroalueen kannalta välttämätöntä. Suomen Arvopaperikeskus Oy:n toiminnan käynnistyminen vuoden 1997 alussa loi hyvät edellytykset tehokkaan keskitetyn selvitysjärjestelmän luomiselle Suomessa. Myös Helsingin Arvopaperipörssi Oy:n ja SOM Oy, Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiön yhdistyminen HEX Oy, Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiöksi tehostaa osaltaan Suomen arvopaperimarkkinoiden toimintaa. Markkinoiden infrastruktuuria on kuitenkin syytä edelleen tehostaa, jotta Suomen arvopaperimarkkinat säilyisivät kilpailukykyisinä.

Suomen talletussuojajärjestelmä uudistettiin vuoden 1998 alusta. Talletussuoja on nyt rajattu 150 000 markkaan. On oletettavaa, että eduskunnan ns. pankkitukiponsi puretaan vuoden 1998 aikana. Sen jälkeen tallettajien on entistä valppaammin harkittava, minkälaisen pankin hoitoon he uskovat talletussuojarajaa suuremmat talletuksensa, sillä markkinataloudessa tehokaimkaan valvonta ei voi estää sitä mahdollisuutta, että myös jonkin pankin tallettajat voisivat kärsiä tappioita.

Pankkien pienasiakkaiden suojan parantamiseksi ja ongelmien käsittelyä nopeuttamiseksi sopivat Kuluttajavirasto, Suomen Pankkiyhdistys ja Rahoitustarkastus marraskuussa 1997 asiakasneuvontatoimiston perustamisesta. Toimisto aloittaa toimintansa pankkiyhdistyksen yhteydessä vuoden 1998 alkupuolella.

Tietotekniikan ja rahoituspalvelutuotteiden nopea kehitys on kiihdyttänyt kilpailua yli toimialarajojen. Esillä on erityisesti ollut pankki- ja vakuutusalan välinen toimialaliukuma. Suurten finanssikonglomeraattien eli pankki-, arvopaperi- ja vakuutustoimintaa saman konsernin piirissä harjoittavien finanssitavaratalojen muodostuminen on myös valvonnallinen haaste. Suomessa Rahoitustarkastus ja vakuutustoimintaa valvova sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vakuutusosasto ovat tiivistäneet yhteistoimintaansa. Sen ilmentymä on kesäkuussa 1997 allekirjoitettu valvontapöytäkirja, jossa sovittiin yhteistyön yleislinjoista.

Valtiovarainministeriö asetti elokuussa 1997 Björn Wahlroosin selvitysmieheksi pohtimaan rahoitus- ja vakuutusvalvonnan kehittämistä. Wahlroosin raportti valmistui marraskuussa. Selvitysmies ehdotti Rahoitustarkastuksen ja vakuutusvalvonnan yhdistämistä finanssitarkastukseksi val-

tioneuvoston alaisuuteen. Esitys sai varsin ristiriitaisen vastaanoton. Rahoitustarkastus piti lausunnossaan Wahlroosin analyysiä rahoitusmarkkinoiden kehityksestä pääosin oikeasuuntaisena, mutta ei nähnyt olevan edellytyksiä valvontojen yhdistämiselle erityisesti eläkevakuutuksen ja muun sosiaalivakuutuksen erityispiirteiden vuoksi. Nykyiset organisaatiot voivat vastata yhteisiin valvontahaasteisiin kehittämällä yhteistyötä.

Rahoitusmarkkinoiden kansainvälistyminen edellyttää myös valvontaperiaatteiden vähimmäistason yhdenmukaistamista eri puolilla maailmaa. Tässä suhteessa merkittävä edistysaskel oli, että Baselin pankkivalvontakomitean julkistamat pankkivalvonnan perusperiaatteet hyväksyttiin Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston vuosikokouksen yhteydessä syyskuussa Hongkongissa.

Eurooppalaisittain merkittävänä tapahtumana on pidettävä Euroopan talousalueen arvopaperimarkkinavojien yhteistyön tiivistymistä. Joulukuussa perustettiin Pariisissa pidetyssä kokouksessa Euroopan arvopaperimarkkinavojien yhteistyöjärjestö

FESCO (Forum of European Securities Commissions).

Toisaalta on valitettavaa, että EU:n piirissä jo toimivien pankkialan neuvoo-antavan komitean (BAC) ja vakuutuskomitean rinnalle ei vielä ole saatu perustettua arvopaperikomiteaa EU:n parlamentin, komission ja neuvoston välisten komitologiaerimielisyyksien vuoksi.

Vuosi 1998 on rahoitustoimialalla suurten tapahtumien vuosi. Päätökset EMUn kolmanteen vaiheeseen siirtymisestä tehdään keväällä. Suuret rakennemuutokset Euroopan rahoituskentässä ovat oikeastaan vasta alullaan. Kaakkois-Aasian ja Japanin erityisesti rahoitussektoria koskevat talousvaikeudet luovat epävarmuutta eurooppalaisittain muuten myönteisiin talousodotuksiin. EU:n kotivaltion valvontaperiaatteelle rakentuva rahoitusvalvonta on suurten ja vaativien haasteiden edessä. Yhteistyötä on lisättävä entisestään, ja on vaikea uskoa, etteikö pitemmällä aikavälillä tarvittaisi myös institutionaalisesti kiinteämpään valvontayhteistyötä Euroopan Keskuspankin puitteissa tai muilla nykyistä kiinteämmillä tavoilla.

Maaliskuussa 1998

Kaarlo Jännäri

Toimintaympäristön kehitys

LUOTTOLAITOSTEN TALOUDELLINEN TILA

Pankkien kannattavuus parani olennaisesti talouden myönteisen kehityksen ansiosta. Luotto- ja takaustappiot pienivät, ja pankit jatkoivat toimintakulujensa leikkaamista.

Kansainvälisen ja kotimaisen kilpailun kiristyminen on vauhdittanut pankkisektorin rakennemuutosta. Osuuspankit ryhmittivät heinäkuun alussa entistä tiiviimmäksi yhteenliittymäksi, jonka ulkopuolelle jäi 44 paikallisosuuspankia. Valtion omistamat Postipankki Oyj ja Suomen Vientiluotto

Oyj liitettiin vuoden 1998 alusta yhteisen johdon alaiseksi PV Yhtymä Oyj:n konserniin. Huhtikuun alussa Merita Pankki Oy ja ruotsalainen Nordbanken AB yhdistävät liiketoimintansa MeritaNordbanken-konserniksi. Lisäksi Interbank Osakepankki ja Mandatum & Co Oy ovat julkaiseet suunnitelman fuusioitumisesta Mandatum Pankki Oyj:ksi elokuun 1998 alussa.

Pankkikilpailua on lisännyt myös ulkomaisten pankkien kasvanut kiinnostus Suomen markkinoihin. Erityisesti ruotsalaiset ja tanskalaiset pankit ovat perustaneet sivukonttoreita Suomeen. Ulkomaisten pankkien vaikutus

näkyvästi markkinoilla, vaikka niiden osuus luotoista ja talletuksista onkin vielä pieni.

Pankkitalletusten määrä lisääntyi vuoden aikana, vaikka korkotaso aleni ja määräaikaistalletuksia erääntyi. Myös sijoitusrahastoihin ohjautui lisää varoja, niiden pääomat kasvoivatkin 7,1 miljardia markkaa. Henkivakuutusyhtiöiden kokonaismaksutulo oli 11,3 miljardia markkaa eli 5 % vähemmän kuin vuonna 1996.

Myös pankkien luottokanta kasvoi hieman. Luottojen kysyntää pitivät yllä pääasiassa kotitaloudet. Sen sijaan yritykset rahoittivat investointejaan lä-

Kotimaisten talletuspankkien tuloslaskelman pääerät 1993–1997

Kaikki pankit yhteensä	1997 ¹⁾	1996 ¹⁾	1995	1994	1993
Rahoituskate, mrd. mk	11,7	11,0	12,4	13,7	13,0
Muut tuotot, mrd. mk	10,2	10,2	8,2	8,6	9,7
Tuotot yhteensä, mrd. mk	21,9	21,2	20,6	22,3	22,7
Muut kulut, mrd. mk	12,0	12,8	15,5	16,4	15,3
Eläkekassan palauttama ylikate (+), mrd. mk	1,5	1,2			
Poistot, mrd. mk	2,5	2,1	1,7	1,5	1,9
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita, mrd. mk	8,9	7,5	3,4	4,4	5,5
Luotto- ja takaustappiot, mrd. mk	2,4	3,7	6,2	11,2	14,7
Liikevoitto/-tappio, mrd. mk	6,5	3,8	-2,8	-6,8	-9,2
Kustannustehokkuus					
Ennen luotto- ja takaustappioita	1,68	1,55	1,20	1,24	1,32
Luottotappioiden jälkeen	1,42	1,22	0,88	0,77	0,71
Oman pääoman tuotto (ROE), %	17,7	11,8	-9,6	-20,3	-25,9
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,92	0,56	-0,48	-1,01	-1,35
Taseen loppusumma, mrd. mk	608,4	578,2	616,6	667,8	726,8
Järjestämättömät saamiset, netto, mrd. mk	8,3	12,3	19,6	25,4	35,9
- % saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2,7	4,0	6,3	7,2	8,7
Luotto- ja takaustappiot % saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0,8	1,2	2,0	3,2	3,6
Vakavaraisuus, % (LLL) - kaikki pankit	11,6	11,4	12,0	11,7	10,7
Riskipainotetut saamiset ja vastuut, mrd. mk	383,4	372,3	371,7	419,5	488,5

Liikepankeista konsernitiedot.

¹⁾ 1996 ja 1997 luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukujen kanssa. 1996 ja 1997 on käytetty uuden osuuspankkiryhmän lukuja, aiempina vuosina OKO-konsernin ja osuuspankkien lukuja erikseen.

hinnä tulo-rahoituksella, minkä lisäksi suuret yritykset hankkivat rahoitusta kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta tai pankkisyndikaateilta.

Pankkien kannattavuus ja vakavaraisuus

Pankkien yhteenlaskettu liikevoitto kasvoi 69 % edellisvuotiseen verrattuna. Liikevoittoa kertyi 6,5 miljardia markkaa eli 2,7 miljardia markkaa enemmän kuin vuonna 1996.

Rahoituskate kasvoi 0,7 miljardilla markalla 11,7 miljardiin markkaan. Pankkien rahoituskatteen paranemiseen vaikuttivat mm. järjestämättömien saamisten merkittävä supistuminen ja talletuskorkojen muutokset. Myös antoja ottolainauksen korkomarginaali parani hieman vuoden aikana.

Yhteenlaskettu arvopaperikaupan kate oli 2 miljardia markkaa eli lähes vastaava kuin vuonna 1996. Tosin pankkikohtaiset erot olivat varsin huomattavat.

Pankit jatkoivat kustannustensa leikkaamista vuoden 1997 aikana. Toimintakulut (muut kulut + poistot) pienivät 0,4 miljardilla markalla, jos Meritan eläkekassan palauttama ylikate jätetään ottamatta huomioon. Henkilöstökulujen osuus muiden kulujen supistuksista oli 0,4 miljardia markkaa. Pankkien kustannustehokkuus onkin parantunut ja lähenee jo ruotsalaisten pankkien tehokkuutta.

Tulos ennen luotto- ja takaustappioita oli 8,9 miljardia markkaa, mikä oli 1,4 miljardia markkaa parempi kuin vuonna 1996.

Talletuspankkien luotto- ja takaustappiot vähenivät 35 % edellisvuotisesta eli 2,4 miljardiin markkaan. Luotto-

Talletuspankkien vakavaraisuus¹⁾ luottolaitoslain (LLL) mukaan 1996 ja 1997

	1997	1996
Ensisijaiset omat varat, mrd. mk	29,0	26,6
– josta VM:n yleinen pääomatuki v. 1992	3,1	6,6
Toissijaiset omat varat, mrd. mk	18,0	16,9
Vähennyserät, mrd. mk	-2,9	-1,8
Markkinariskien kattamiseksi luettavat erät, mrd. mk	0,4	0,7
Omat varat yhteensä, mrd. mk	44,5	42,4
Riskipainotetut saamiset ja vastuut, mrd. mk	383,4	372,3
Vakavaraisuussuhde (LLL), %	11,6	11,4
Ensisijaiset omat varat / riskipainotetut saamiset ja vastuut, %	7,6	7,2

¹⁾ Liikepankeista konsernitiedot.

ja takaustappioiden osuus saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä oli 0,8 %.

Talletuspankkien vakavaraisuus parani edellisvuotisesta ja oli vuoden lopussa 11,6 %. Pankit lyhensivät vuoden aikana valtion pääomasijoituksia yhteensä 3,5 miljardilla markalla. Joulukuun 1997 lopussa pääomasijoituksia oli edelleen pankkien taseissa 3,1 miljardin markan edestä. Näiden vaikutus pankkien vakavaraisuuteen oli 0,9 prosenttiyksikköä. Talletuspankkien ensisijaiset omat varat olivat vuoden lopussa 29 miljardia markkaa.

Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin oli joulukuun lopussa 7,6 %. Jos valtion pääomatodistuksia ei oteta huomioon, vastaava suhdeluku on 6,7 %.

Tase ja taseen ulkopuolisten erien rakenne

Pankkien yhteenlasketut taseet kasvoivat 30 miljardilla markalla 608 miljardiin markkaan.

Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta lisääntyivät vuoden aikana 20 miljardilla markalla 97 miljardiin markkaan. Luottokanta kasvoi vajaalla 4 miljardilla markalla 309 miljardiin markkaan. Luottojen osuus pankkien taseesta on edelleen 51 %. Saamistodistusten määrä lisääntyi 7 miljardilla markalla 108 miljardiin markkaan, ja näiden todistusten osuus taseesta oli 15 %.

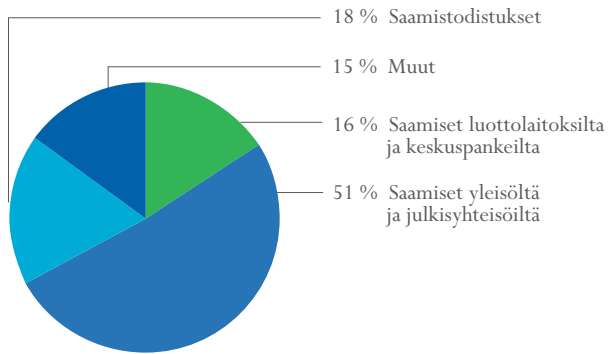
Taseiden karttuessa yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat lisääntyivät vajaalla 7 miljardilla markalla 95 miljardiin markkaan. Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille kasvoivat 13 miljardilla markalla 90 miljardiin markkaan. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat 6 miljardilla markalla 335 miljardiin markkaan, mutta olivat edelleen 55 % taseesta.

Taseen ulkopuoliset erät

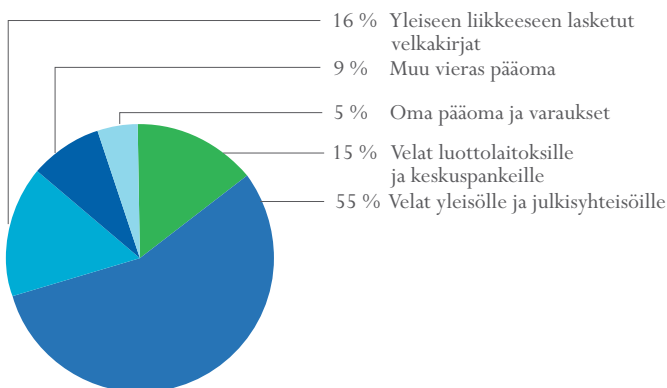
Myönnettyjen takausten määrä pysyi lähes ennallaan 57 miljardissa markassa, kun sen sijaan luottositoumukset

Talletuspankkien taseet 31.12.1997

Vastaavaa

Vastattavaa

Vastaavaa

	1997 mrd. mk	%	1996 mrd. mk	%
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	97,3	16	76,9	13
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	309,1	51	305,4	53
Saamistodistukset	108,1	18	101,5	18
Muut	93,9	15	94,4	16
Yhteensä	608,4	100	578,2	100

Vastattavaa

	1997 mrd. mk	%	1996 mrd. mk	%
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	90,5	15	77,3	13
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	334,9	55	328,6	57
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	95,0	16	88,5	15
Muu vieras pääoma	55,0	9	54,0	10
Oma pääoma ja varaukset	33,0	5	29,8	5
Yhteensä	608,4	100	578,2	100

kasvoivat yli puolella ja olivat 118 miljardia markkaa.

Suomessa toimivien pankkien johdannaissopimusten kohde-etuuksien nimellisarvo oli vuoden lopussa 4 542 miljardia markkaa. Sopimusten nimellisarvo kasvoi hieman yli neljänneksen edellisvuotisesta.

Pankkien johdannaissopimuksista korkojohdannaisia oli noin 85 % ja valuuttajohdannaisia noin 15 %. Osake-, indeksi- ja hyödykejohdannaisten osuus jäi alle prosentin. Uutena instrumenttina ovat tulossa vakioimattomat

luottojohdannaiset. Niiden avulla pankki voi vähentää luottoriskiään sopimalla vastapuolen kanssa siitä, että tämä korvaa pankin menetykset, mikäli sopimuksen kohteena olevan luoton arvo alenee tai luotonsaaja ei kykene huolehtimaan luoton takaisinmaksusta sopimuksen mukaisesti. Riskinoton vastikkeeksi vastapuoli saa pankilta säännöllisen korvauksen.

Suomen johdannaismarkkinoita hallitsee viisi pankkia, joiden yhteenlaskettu markkinaosuus oli 99 %. Ulkomaisten pankkien Suomessa sijaitsevien

sivukonttoreiden markkinaosuus kasvoi 5 prosentilla 26 prosenttiin.

Pankkien johdannaissopimusten luottovasta-arvo, jonka perusteella lasketaan johdannaissopimusten luottoriskin pääomavaatimus, oli vuoden lopussa 51,5 miljardia markkaa. Kasvua edellisvuodesta oli yli puolitoista miljardia markkaa.

Riskienhallinta

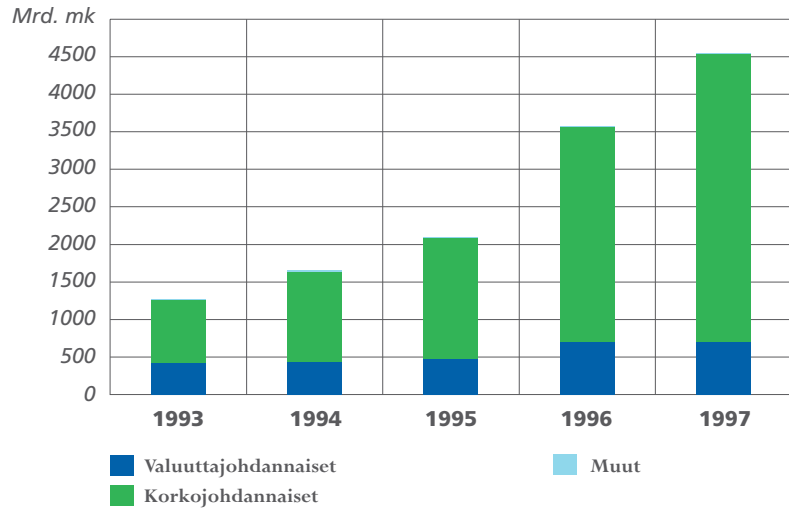
Luottoriski

Talouden myönteinen kehittyminen ja vakuusarvojen nousu vähensivät pankkien luottotappiokirjauksia, joita oli yhteensä 3,7 miljardia markkaa. Aiemmin kirjatuista tappioista ja varauksista palautui kuitenkin poikkeuksellisen paljon eli yhteensä 1,4 miljardia markkaa. Suurten palautusten ansiosta luottotappiot heikensivät pankkien tulosta vain 2,4 miljardia markkaa, mikä on 1,3 miljardia markkaa vähemmän kuin vuonna 1996.

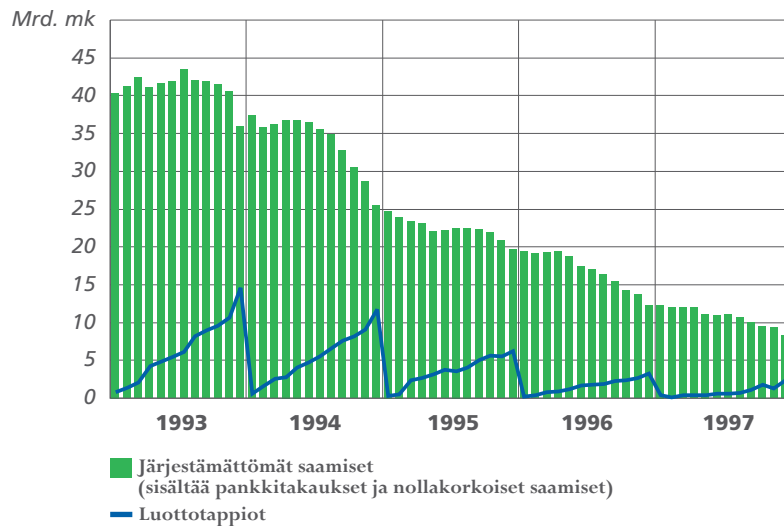
Järjestämättömät saamiset eivät enää suoraan ennakoivat tulevia luottotappioita, koska suuri osa niistä on ns. odottavassa tilassa. Konkurssitapauksissa tappiot on suurimmaksi osaksi kirjattu, mutta vakuuksien realisointien ollessa vielä kesken vastuut pysyvät järjestämättöminä. Pankkikonsernien järjestämättömät saamiset supistuivat vuonna 1997 edellisvuotista selvästi hitaammin. Yhteensä järjestämättömiä saamisia oli vuoden lopussa 8,3 miljardia markkaa eli noin 4 miljardia markkaa vähemmän kuin vuonna 1996. Järjestämättömien saamisten osuus kaikista pankkikonsernien yleisölle myöntämistä luotoista ja takauksista oli 2,3 %.

Järjestämättömistä saamisista melkein puolet on yritysluottoja. Markkamääräisesti eniten näitä saamisia on kaupan ja ravitsemustoiminnan alalta. Jos mittarina sen sijaan käytetään järjestämättömien saamisten osuutta toimialalle myönnettyistä luotoista, heikkolaatuisimmat luotot ovat edelleen rakennustoimialalla.

Talletuspankkien johdannaissopimusten kohde-etuuksien nimellisarvo 1993–1997

Talletuspankkien järjestämättömät saamiset ja luottotappiot 1993–1997

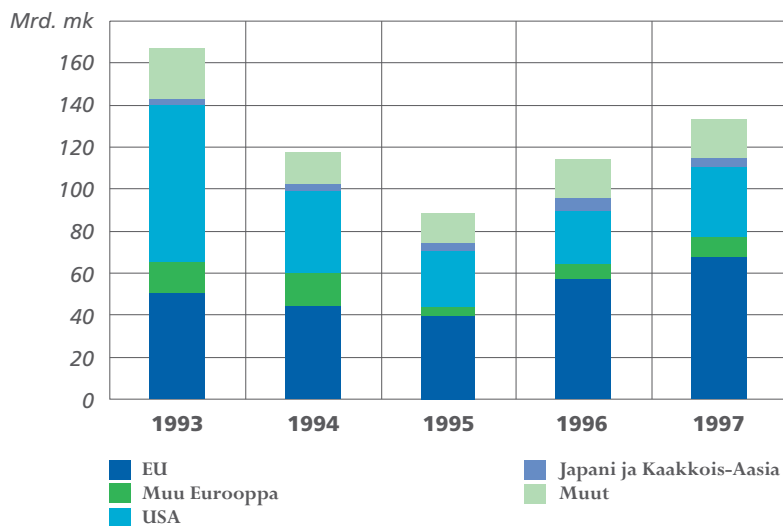
Maariski

Pankkien ulkomaiset saamiset kasvoivat edellisvuotisista 17 prosentilla 134 miljardiin markkaan. Eniten kasvoivat saamiset EU-maista ja Yhdysvalloista. Saamisista suurin osa eli 75 % oli pankkien välisiä lyhytaikaisia talletuksia ja luottoja. Yrityssektorin osuus saamisista oli 20 % ja julkisen sektorin 5 %. Kaikista saamisista lyhytaikaisia luottoja oli 83 % ja pitkäaikaisia 14 %.

Maariskiin kuuluu riski ulkomaiden poliittisten tai taloudellisten olojen muutoksesta. Epävakaat olot saattavat vaarantaa luotonsaajien velanhoidokykyä. Viimeksi näin on käynyt Kaakkois-Aasiassa.

Suomalaispankkien luotot Kaakkois-Aasiaan (lähinnä Indonesiaan, Malesiaan ja Thaimaahan), Japaniin ja Etelä-Koreaan olivat kuitenkin varsin pieniä. Vuoden 1997 lopussa saamiset

Pankkikonsernien ulkomaiset saamiset 1993–1997

näistä maista olivat alle 10 miljardia markkaa, pääasiassa lyhytaikaisia ja pankkien välisiä luottoja.

Rahoitusriski

Vuonna 1997 pankkien velkojen maturiteetit lyhentyivät ja samalla saamisten ja velkojen maturiteettiepätasapaino keskimäärin kasvoi. Yksittäisten pankkien väliset erot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta.

Pankkien rahoituksen maturiteetti lyhentyi selvästi edellisen vuoden keskimääräiseen tasoon verrattuna, minkä voi havaita siitä, että kuukaudessa erääntyvien velkojen osuus taseista on keskimäärin kasvanut. Puolessa vuodessa erääntyvien velkojen osuus taseesta pysyi ennallaan. Taseita kasvattivat pankkien liikkeeseen laskemat sijoitustodistukset sekä velat luottolaitoksille ja keskuspankeille. Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille ovat suurimmaksi osaksi lyhytaikaista rahoitusta, mikä osaltaan selittää kuukaudessa erääntyvän rahoituksen osuuden kasvun.

Kuukaudessa erääntyvien velkojen osuus taseen kaikista veloista oli keskimäärin 41 %, kun se edellisenä vuonna oli 34 %. Puolessa vuodessa erääntyvien velkojen osuus pysyi lähes ennallaan ja oli keskimäärin 59 % taseen kaikista veloista. Laskelmassa oletetaan, että 30 % vaadittaessa maksettavista talletuksista erääntyy kuukaudessa.

Rahoitusvajeen osuus pankkien veloista kasvoi, ja hajonta pankkien välillä lisääntyi. Yhden kuukauden rahoitusvajeen osuus pankkien veloista keskimäärin vaihteli vuoden aikana välillä 5–15 %, kun vaihteluväli edellisellä vuonna oli ollut 3–8 %. Vastaavasti kuuden kuukauden maturiteettiepätasapaino vaihteli 3–15 %, kun vaihteluväli edellisellä vuonna oli 4–7 %. Rahoitusriskin tunnusluvut vuosilta 1996 ja 1997 eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään, koska pankkien raportointi muuttui vuoden 1997 alussa.

Korkoriski

Korkoriskiseurannalla pyritään mittaa-

maan, kuinka herkästi korkojen muutos näkyy pankkien tuloksessa sekä korkoriskin suhdetta pankin riskinkantokykyyn. Pankkien taserakenteessa antolainauksen maturiteetti tai uudelleenhinnoitteluperiodi on yleensä pidempi kuin ottolainauksen. Tällaisessa taserakenteessa korkojen nousu tuottaa pankeille tappiota ja lasku voittoa.

Pankin kaksi perustehtävää ovat rahoituksen välitys ja investoinnit. Korkoriskiä mitataan välityksestä aiheutuvalta, saamisten ja velkojen maturiteettiepätasapainosta syntyvällä *tuloriskillä* ja luovutettavaksi tarkoitettuihin saamistodistuksiin liittyvällä *investointiriskillä*.

Tuloriski osoittaa, mikä vaikutus korkojen muutoksilla on koko taseen alle vuoden pituisen alijäämän rahoittamiseen ja ylijäämän sijoittamiseen vuoden aikana raportointihetkestä eteenpäin. Tallettajien käyttäytyminen on osoittautunut varsin joustamattomaksi korkojen muuttuessa. Tämän vuoksi markkamääräisten erien tuloriski lasketaan käyttäen erilaisia oletuksia avistatalletusten uudelleenhinnoittelusta. Tarkoituksena on tarkastella oletuksen vaikutusta riskilaskelmaan. Mitä myöhäisempi avistatalletusten hinnoitteluajankohta on, sitä positiivisempi vaikutus koron nousulla on pankkien tulokseen. Yhden prosenttiyksikön koronnousu olisi aiheuttanut vuoden 1997 lopun mukaisella taserakenteella suomalaisille talletuspankeille 1 082 miljoonan markan tappion, jos avistatalletukset olisi hinnoiteltu välittömästi uudelleen. Jos oletetaan, ettei koronmuutos vaikuttaisi avistatalletuksien korkoihin, vastaavansuuruinen koronnousu olisi tuottanut pankeille voittoa 541 miljoonaa markkaa.

Investointiriskiluku mittaa luovutettavaksi tarkoitettujen saamistodistusten arvonmuutosta korkojen noustessa yhdellä prosenttiyksiköllä. Pankit ilmoittavat itse korkoherkkyyden (arvonmuutoksen). Lisäksi investointiriskilaskelmassa otetaan huomioon kaupankäyntivarastoon kuuluvien taseen ulkopuolisten sitoumusten korkoherkkyys (arvonmuutos korkojen noustessa). Korkojen yhden prosenttiyksikön nousun aiheuttama tappio olisi vuoden 1997 lopun tilanteen mukaan ollut 513 miljoonaa markkaa.

Korkoriskiä arvioitaessa otetaan huomioon tulo- ja investointiriskin yhteisvaikutus. Määrittelemällä kaikkien pankkien korkoriski samalla tavalla on mahdollista verrata pankkeja keskenään ja tunnistaa pankit, jotka ottavat liian suuren korkoriskin suhteessa riskikantokykyynsä. Mittarina käytetään tulo- ja investointiriskin yhteenlaskettua tappioarvoa korkojen noustessa yhdellä prosenttiyksiköllä. Laskelmassa oletetaan lisäksi, että avistalletukset hinnoitellaan uudelleen heti. Näin saatu korkoriski suhteutetaan edellisen vuoden lopun rahoituskatteeseen. Pankkien yhteenlaskettu korkoriski Rahoitustarkastuksen laskelmien mukaan oli vuoden 1997 lopussa 1 592 miljoonaa markkaa. Summassa on mukana valuuttamääräisten erien tuloriski. Korkojen yhden prosenttiyksikön nousu olisi siis aiheuttanut pankeille 1 592 miljoonan markan tappion, mikä on 14 % rahoituskatteesta. Tätä voidaan pitää vielä kohtuullisena.

Korkojen muutosten vaikutusta arvioidaan myös korkosidonnaisuusmittain. Tässä tarkastelussa pääpaino on tase-erien määrässä. Koska hinnoittelu-

Talletuspankkien korkoriski 31.12.1997

Korkojen yhden prosenttiyksikön nousun vaikutus pankkien korkoriskiasemaan.

Tuloriski	Milj. mk
Markkamääräiset erät	
a) oletus: avistalletukset hinnoitellaan uudelleen välittömästi	- 1 082
b) avistalletukset ja niiden korot pysyvät muuttumattomina	541
Valuuttamääräiset erät (valuutat aggregoituina, paitsi Suomen markka)	12
Investointiriski	
Saamistodistusten korkoherkkyys	-513
Taseen ulkopuolisten sitoumusten korkoherkkyys	-9
Korkoriski yhteensä (tuloriski + investointiriski)	- 1 592
Rahoituskate (31.12.1997)	11 446
Korkoriski suhteessa rahoituskatteeseen	14 %
Sijoitussalkun investointiriski	-647

Tuloriski osoittaa, mikä vaikutus korkojen muutoksilla on taseen alle vuoden pituisen alijäämän rahoittamiseen ja ylijäämän sijoittamiseen vuoden aikana raportointihetkestä eteenpäin. Laskelma on tehty käyttäen eri oletuksia vaadittaessa maksettavien talletusten uudelleenhinnoittelusta.

Investointiriskiluku mittaa vaihto-omaisuussalkun arvonmuutosta korkojen noustessa yhdellä prosenttiyksiköllä. Laskelmassa on otettu huomioon myös taseen ulkopuolisten sitoumusten korkoherkkyys.

Korkoriski yhteensä on markkamääräisen tuloriskin (oletuksena avistalletusten välitön hinnoittelu), valuuttamääräisten erien tuloriskin sekä investointiriskin yhteenlaskettu tappioarvo.

Sijoitussalkun investointiriski kuvaa ei-luovutettavaksi tarkoitettujen saamistodistusten arvonmuutosta korkojen noustessa yhdellä prosenttiyksiköllä. Laskelmassa on otettu huomioon taseen ulkopuolisten sitoumusten vaikutus sijoitussalkussa.

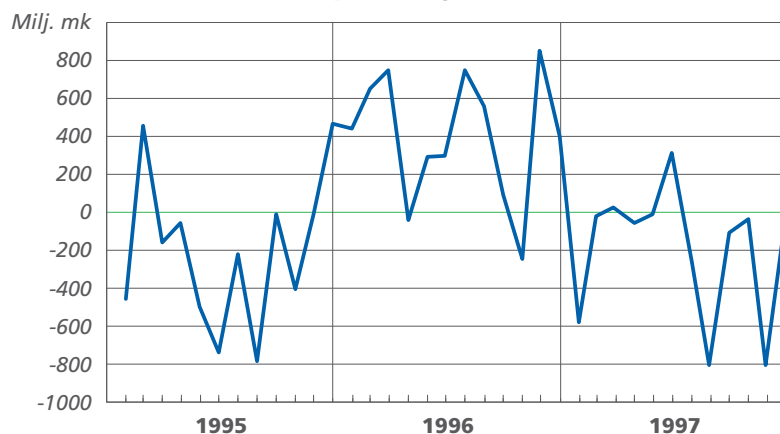
Korkosidonnaisuus	Milj. mk
Peruskorkosidonnaiset erät	176
Markkinakorkoiset erät	686
Prime-sidonnaiset erät	19
Muihin omiin viitekorkoihin sidotut erät	-64
Hallinnollisiin korkoihin sidotut erät	-475
Kiinteäkorkoiset erät	-1 492
Korkoriski yhteensä	-1 150
Korkoriski suhteessa rahoituskatteeseen	10 %

perusteet vaihtelevat korkosidonnaisuuden mukaan, lasketaan koronmuutoksen vaikutukset kuhunkin korkosidonnaisuuserään erikseen. Esimerkiksi peruskorkosidonnaiset erät hinnoitellaan heti uudelleen. Sen sijaan esimerkiksi markkinakorkoiset erät hinnoitellaan uudelleen lähimmän korontarkistusperiodin mukaan. Vuoden 1997 lopussa suomalaisten talletuspankkien korkosidonnaisuusriski oli -1 150 mil-

joonaa markkaa. Yhden prosenttiyksikön nousu koroissa olisi aiheuttanut 1 150 miljoonan markan tappion vuodessa. Korkoriski oli 10 % rahoituskatteesta, mitä voidaan pitää kohtuullisena tasana.

Pankit sijoittavat varojaan myös ei-luovutettavaksi tarkoitettuihin velkakirjoihin. Näihin arvopapereihin sisältyvän investointiriskin arvioinnissa otetaan huomioon myös niitä mahdol-

Pankkien valuuttaposition jakauma 1995–1997

Kuukauden viimeisen päivän havainnot. Valuuttaposition sisältyvät tase-erien lisäksi taseen ulkopuoliset valuuttakurssiriskin vaikuttavat erät. Valuuttaposition on laskettu yhteen pankkien valuuttapositionit markkaa vastaan. Pankeilla on ollut valuuttamääräistä velkaa kotimaan valuuttaa vastaan silloin, kun valuuttaposition kuvaaja on ollut nollan alapuolella.

lisesti suojaavien johdannaisten arvomuutos. Koska nämä arvopaperit on tarkoitettu pidettäviksi koko maturiteettinsa ajan, sisältyy niihin tuloriski, jos rahoituksen maturiteetti eroaa sijoituksen maturiteetista. Rahoitustarkastuksessa seurataan myös sijoitussalkun investointiriskiä, joka toteutuisi, jos salkku syystä tai toisesta jouduttaiisiin realisoimaan. Sijoitussalkun investointiriski oli vuoden 1997 lopussa 647 miljoonaa markkaa.

Korkojen muutoksilla on välillisiä vaikutuksia myös luotonkysyntään, järjestämättömiin saamisiin, luottotappioihin, sijoitusten ja vakuuksien markkina-arvoihin sekä muihin seikkoihin, jotka heijastuvat pankkien tulokseen. Pankkien positionotossa kuvastuva korkonäkemyks ja riskinottostrategia vaikuttavat viime kädessä siihen, kuinka herkkä pankin tulos on korkojen muutoksiin nähden.

Valuuttakurssiriski

Valuuttakurssien muutokset heijastu-

vat luottolaitosten tulokseen valuuttamääräisten tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien kautta. Valuuttamääräistä toimintaa harjoittavien luottolaitosten riskinottoa on rajoitettu asettamalla limitit valuuttakurssien muutoksille alttiille avoimille valuuttapositioneille.

Valuuttapositionilimiiteillä rajataan luottolaitosten valuuttakurssiriskinottoa suhteessa niiden riskinkantokykyyn eli suhteessa niiden omien varojen määrään. Valuuttapositionilimiitti ei rajoita luottolaitosten valuuttamääräisen toiminnan laajuutta vaan ainoastaan valuuttakurssiriskiltä kattamatta jätettyä positiota.

Rahoitustarkastus antoi keväällä määrärauksen, jossa Suomen Pankin valuuttainterventioiden vastapuoliksi hyväksymien luottolaitosten valuuttapositionilimiittejä korotettiin vastaamaan pohjoismaista ja kansainvälistä tasoa. Valuuttapositionilimiittien lisäksi valuuttamääräistä toimintaa harjoittavien suomalaisten luottolaitosten on edel-

lytetty vuoden 1996 lopusta lukien varoavan ns. markkinariskidirektiivissä asetetun määrän omia varoja valuuttakurssiriskin varalle.

Pankit olivat varovaisia valuuttakurssiriskin ottamisessa. Niiden yhteenlaskettu, valuuttakurssien muutoksille altis avoin kokonaispositio ei ollut suuri, ja yksittäiset pankit ylsivät harvoin limiittirajoilleen.

PÄÄOMAMARKKINAT

Markkinoiden rakennemuutokset

Suomen pääomamarkkinoiden rakenteessa tapahtui vuonna 1997 useita muutoksia. Näistä merkittävimmät olivat Helsingin Arvopaperipörssi Oy:n ja johdannaispörssi SOM Oy:n (SOM Oy, Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitys-yhtiö) sulautuminen HEX Oy:ksi (HEX Oy, Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitys-yhtiö) sekä Suomen Arvopaperikeskus Oy:n toiminnan alkaminen.

HEX Oy aloitti virallisesti toimintansa 29.12.1997 sen jälkeen, kun yhtiö oli saanut arvopaperipörssi- ja optioyhteisötoimiluvan. Sulautumisaikomus oli julkistettu jo heinäkuussa. Vuoden 1997 lopussa HEX Oy:ssä toimi sekä arvopaperi- että johdannaiskaupassa yhteensä 34 välittäjää ja markkinatakaajaa. HEX Oy:n suurimmat omistajat ovat Merita-konserni, ruotsalainen OM Gruppen AB, OKO-konserni, Postipankki Oyj ja Evli-konserni.

Suomen Arvopaperikeskus Oy (APK) aloitti toimintansa heti vuoden 1997 alussa. Sen tehtävänä on tarjota markkinaosapuolille keskitetysti arvo-

osuuksien käsittelyyn ja selvitykseen liittyviä palveluja.

Sekä HEX Oy:n että APK:n perustamisen tarkoituksena oli tehostaa Suomen arvopaperimarkkinoiden toimintaa ja parantaa niiden kilpailukykyä kasvavilla ja kansainvälistyvillä rahoitusmarkkinoilla. Etenkin talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen siirtyminen kasvattaa arvopaperikaupan volyymejä ja kiristää kansallisten rahoitusmarkkinoiden välistä kilpailua.

Arvopaperikaupan volyymien kasvu lisäsi myös ammattimaisten varainhoitopalvelujen tarjontaa, ja markkinoille perustettiin sekä yksilölliseen varainhoitoon erikoistuneita sijoituspalveluyrityksiä että kollektiivista varainhoitoa tarjoavia sijoitusrahastoja. Sekä yksityishenkilöiden että eräiden institutionaalisten sijoittajien sijoituskäyttäytymisen muutokset ovat omiaan lisäämään varainhoitopalvelujen kysyntää myös tulevaisuudessa. Lisäksi monet rakenteelliset tekijät tukevat arvopaperisijoittamisen, erityisesti osake- ja sijoitusrahastosijoittamisen, kasvua.

Toimilupa myönnettiin yhteensä 38 sijoituspalveluyritykselle. Näistä 23:lla on toimilupa myös omaisuudenhoitoon. Toimiluvan saaneista yrityksistä oli ulkomaalaisomisteisia 11.

Sijoituspalveluyrityslain mukaisen toimiluvan saaneiden ja koko tilikauden 1997 toimineiden sijoituspalveluyritysten palkkiotuotot olivat noin 890 miljoonaa markkaa ja yhteenlaskettu liikevoitto ylsi 469 miljoonaan markkaan. Luvut eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän ovat syynä toimiluvanvaraisten palvelujen määrän kasvaminen (mm. omai-

suudenhoito ja emissionjärjestäminen) sekä rakenteelliset muutokset yrityskentässä. Tulostietojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että sekä palkkiotuotot että liikevoitot ovat kasvaneet huomattavasti. Sijoituspalveluyritysten yhteenlaskettu oman kaupan kate oli selvästi positiivinen. Sijoituspalveluyritysten omat varat ovat olleet sijoituspalveluyrityslain asettamiin edellytyksiin nähden riittävät. Sijoituspalveluyrityslaki asettaa sijoituspalveluyrityksille vastaavan vakavaraisuusvaatimuksen kuin luottolaitoksille. Vaatimuksen täyttämässä ei sijoituspalveluyrityksillä ole ollut ongelmia.

Hallintarekisteröinti

Kansainvälisten institutionaalisten sijoittajien merkitys Suomen arvopaperimarkkinoille on huomattava. Vuoden 1997 lopussa ulkomaisilla sijoittajilla oli suomalaisia osakkeita hallussaan noin 174 miljardin markan arvosta. Ulkomaalaisten osakeomistus oli noin 43 % pörssin markkina-arvosta.

Ulkomaisten sijoittajien mahdollisuutta omistaa osakkeita anonyymisti hallintarekisterin kautta on julkisuudessa arvosteltu. On esitetty, että ulkomaisten sijoittajien hallintarekisteröintiä tulisi luopua, koska hallintarekisteröinti ei ole sallittu kotimaisillekaan sijoittajille. Hallintarekisteröinti on kuitenkin sallittu useimmissa EU-maissa. Käytännössä on mahdotonta selvittää etukäteen, miten hallintarekisteröin-

nistä luopuminen vaikuttaisi ulkomaisten sijoittajien kiinnostukseen Suomen markkinoita kohtaan. Valtiovarainministeriössä suunnitellaankin lainmuutosta, jossa osakkeiden hallintarekisteröinnistä luopumisen sijasta alennettaisiin nykyistä 10 prosentin liputusrajaa eli velvollisuutta ilmoittaa suurista osakeomistuksista. Samalla parannettaisiin valvontaviranomaisten oikeutta saada tietoa hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajista. Myös maailmanlaajuinen arvopaperimarkkinavalvojen järjestö IOSCO korostaa erityisesti osakkeiden todellisten omistajien selvittämisen tärkeyttä ja edellyttää tehokasta viranomaisten välistä tiedonvaihtoa myös tältä osin.

Osakemarkkinat

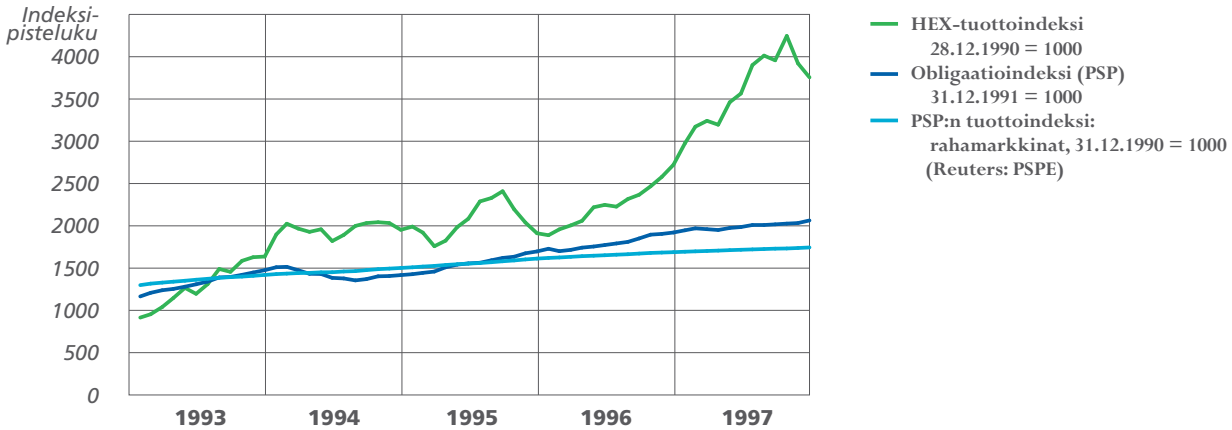
Helsingin Arvopaperipörssin kaupankäyntivolyymit olivat ennätyskellisen suuret. Osakkeiden vaihdon arvo oli 189 miljardia markkaa, missä on kasvua edellisvuotisesta noin 84 %. Keskimääräinen päivävaihto oli 747 miljoonaa markkaa. Vuonna 1996 päivävaihto oli 405 miljoonaa markkaa.

Kaupankäynti keskittyi entistä selvemmin muutamiin osakkeisiin. Viiden vaihdetuimman yhtiön osuus vaihdosta oli yli 60 %. Pelkästään Nokian A- ja K-osakkeiden yhteenlaskettu vaihtosuus oli noin 42 % pörssin osakevaihdosta. Lisäksi 9 suurimman pörssivaihtäjän markkinaosuus pörssivaihdosta oli yli 80 %.

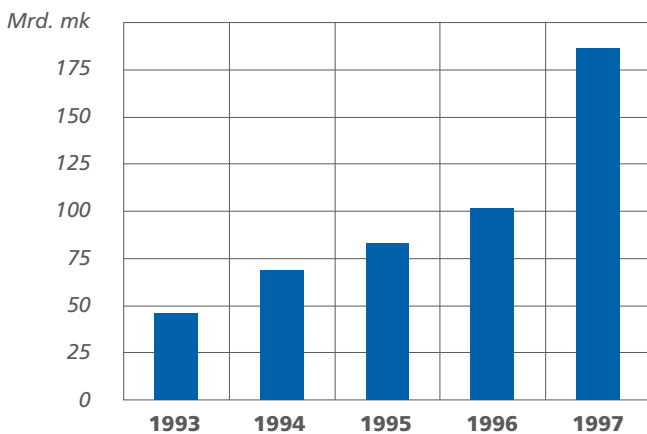
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevat yhtiöt 1993–1997

	1993	1994	1995	1996	1997
Pörssiyhtiöt	58	65	73	71	80
OTC-listan yhtiöt	39	33	32	31	32
Meklarilistan yhtiöt	30	20	15	14	15

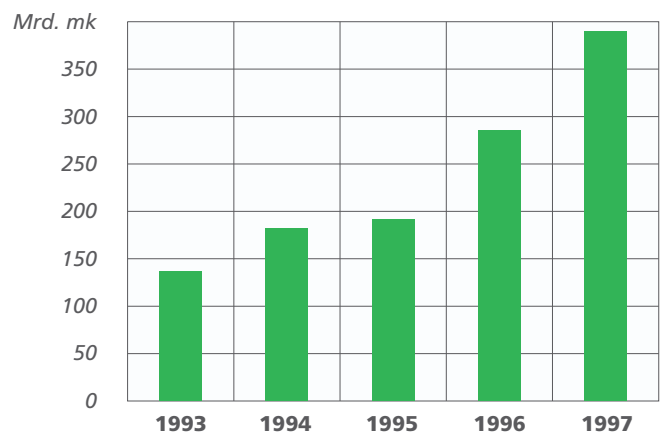
Osake- ja rahamarkkinoiden tuottoindeksien kehitys 1993–1997

Osakkeiden vaihto Helsingin Pörssissä (HEX Oy) 1993–1997

Pörssilistan osakkeiden markkina-arvo Helsingin Pörssissä (HEX Oy) 1993–1997

Osakemarkkinoiden kurssikehitys heijasti odotuksia suotuisien talousnäkökymien jatkumisesta. HEX-yleisindeksillä mitattuna osakekurssit nousivat vuoden 1997 alusta 32 %. Lokakuun puoliväliin mennessä kurssit olivat nousseet jopa 56 %. Tuolloin Kaakkois-Aasiasta alkanut markkinoiden myllerrys laski myös Suomen osakekurseja. Pörssilistan osakkeiden yhteenlaskettu markkina-arvo kasvoi edellisvuotisesta noin 37 % eli 389 miljardiin markkaan.

Yritysten hyvän kannattavuuden ja vähäisen investointiasteen vuoksi uutta riskipääomaa kerättiin vain alle 2 miljardin markan arvosta. Uusia yhtiötä listautui pörssilistalle 9. Vuoden lopussa pörssilistalla, OTC-listalla ja meklarilistalla käytiin kauppaa 127 yhtiön osakkeilla. Yhtiöiden määrä on vähäinen, kun sitä verrataan muissa pohjoismaisissa arvopaperipörseissä listattujen yhtiöiden lukumäärään. Lukumäärä tulee lähivuosina kasvattamaan

pörssin suunnittelema listauudistus sekä valtion omistamien yhtiöiden yksityistäminen.

Velkakirjamarkkinat

Velkakirjamarkkinoilla Suomen valtion edelleenkin ylivoimaisesti merkittävään liikkeeseenlaskija, vaikka sen joukkolainamissioiden määrä supistui 7 % valtion velanottotarpeen pienennyntyä. Valtion osuus liikkeessä olevien markkalainojen määrästä on 75 %.

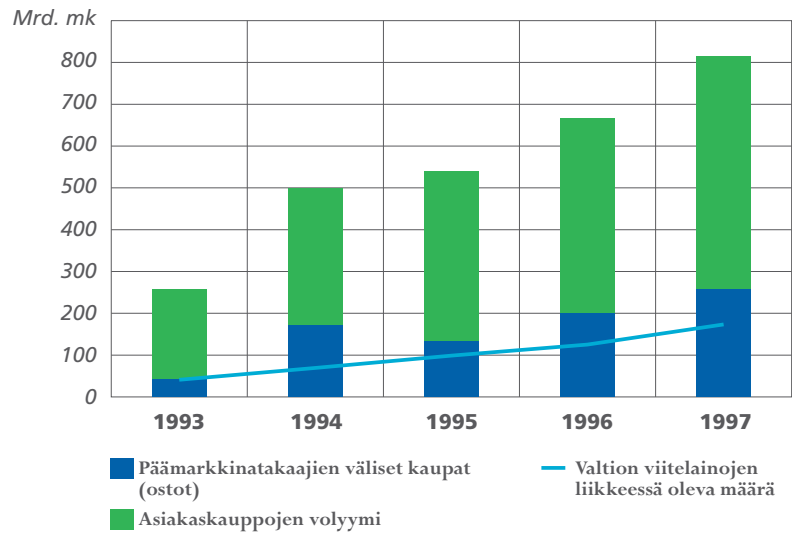
Muissa Pohjoismaissa valtion osuus joukkolainoista on huomattavasti pienempi. Yhteensä markkamääräisten joukkolainojen nimellisarvo oli vuoden lopulla 280 miljardia markkaa, missä oli kasvua edellisvuotisesta noin 13 %.

Joukkolainojen kaupankäynti on keskittynyt lähes kokonaisuudessaan valtion viitelainoihin. Viitelainojen nimellismäärä oli vuoden 1997 lopussa noin 170 miljardia markkaa. Viitelainoista noin viidesosa oli ulkomaisten sijoittajien hallussa.

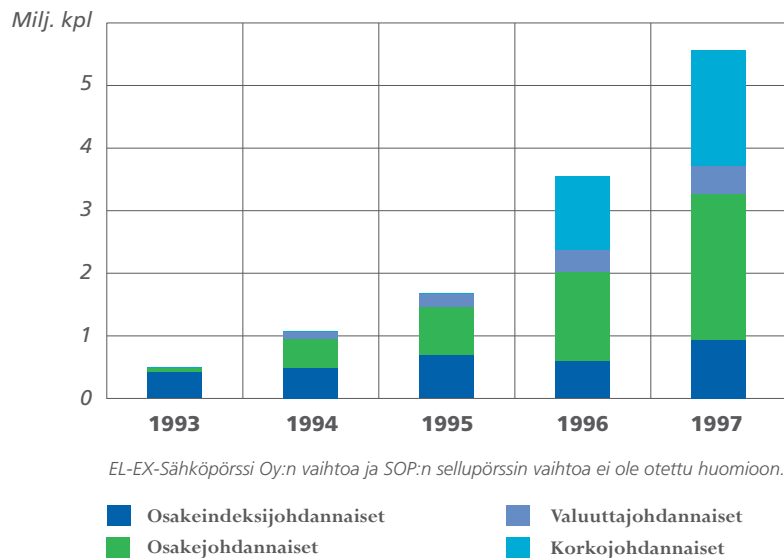
Suomen joukkolainamarkkinoille on tyypillistä paitsi kaupankäynnin keskittyminen viitelainoihin myös se, että kaupankäynti tapahtuu lähes kokonaan pörssin ulkopuolella. Tästä seuraa, että joukkolainojen hinnanmuodostus ei ole tehokasta. Valtion lainojen lukuun ottamatta lainojen likviditeetti onkin varsin huono. Tämä on osaltaan vaikuttanut yksityisen sektorin joukkolainamarkkinoiden kehittymättömyyteen. Esimerkiksi vuonna 1997 yritysten ja rahoituslaitosten liikkeeseen laskevien joukkolainojen määrä oli sangen vähäinen, vaikka loppuvuodesta erityisesti pankit lisäsivät markkamääräisiä emissioita.

On kuitenkin todennäköistä, että myös yksityisten liikkeeseenlaskijoiden määrä kasvaa lähivuosina. Toimivat valtion joukkolainamarkkinat auttavat myös tämän sektorin markkinoiden kehittymistä. Joukkovelkakirjamarkkinoita kasvattaa myös euroon ja yhteiseen rahapolitiikkaan siirtyminen. Teknisten esteiden poistuminen, kuten siirtyminen paperijärjestelmästä arvo-osuuksiin, vähentänee omalta osaltaan kaupankäynnin kustannuksia ja parantaa siten joukkolainojen likviditeettiä.

Valtion viitelainojen vaihto 1993–1997

Vakioitujen johdannaisten sopimusvaihto Helsingin Pörssissä (HEX Oy) ja Suomen Optiopörssissä (SOP) 1993–1997

EL-EX-Sähköpörssi Oy:n vaihtoa ja SOP:n sellupörssin vaihtoa ei ole otettu huomioon.

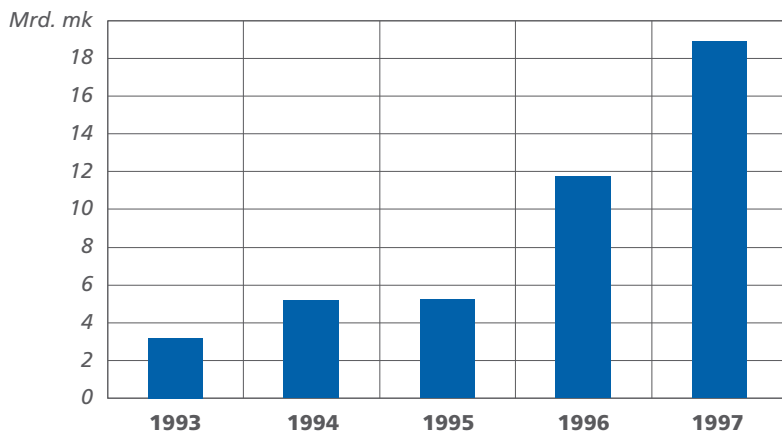
Rahamarkkinoiden rakenne ei muuttunut merkittävästi vuoden 1997 aikana. Valtion velkasitoumusten määrä kuitenkin väheni, kun taas pankkien sijoitustodistusten määrä kasvoi.

Johdannaismarkkinat¹

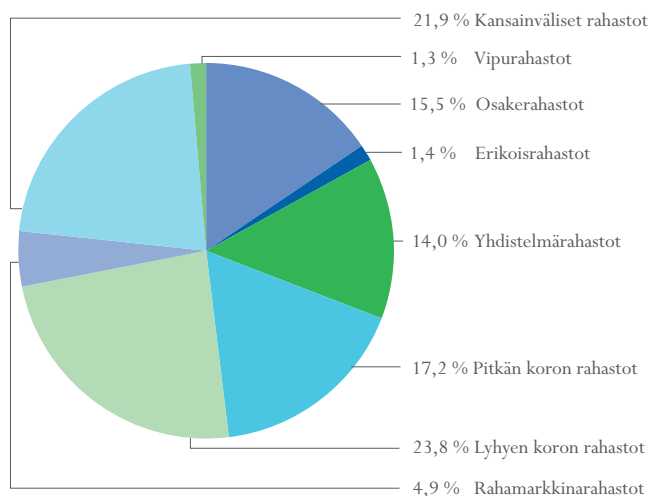
Osakemarkkinoiden volatilitteetti kasvatti sijoittajien kiinnostusta myös joh-

¹ Vakioituid johdannaiset.

Sijoitusrahastojen pääomien kehitys 1993–1997

Sijoitusrahastojen pääomat rahastotyypeittäin 31.12.1997

dannaisiin. SOM Oy:n kappalemääräinen vaihto kasvoi 84 % edellisvuoden vaihtoon verrattuna. Osakeindeksi- ja osakejohdannaisten osuus oli SOMissa selvitetävistä kaupoista noin puolet. Osakejohdannaisten kaupankäynnissä erityisen vilkasta oli STOX-optioiden ja termiiniosipimusten vaihto ja korkojohdannaisten kaupassa puolestaan FR-korkotermiinien vaihto. EL-EX Sähköpörssi Oy:ssä vaihdettiin yli 1,5 miljonnaa sähköjohdannaista. Joulukuussa

SOM aloitti kaupankäynnin uudella tuotteella, koronvaihtosopimuksella. Vuoden lopussa SOM solmi aiesopimuksen Suomen Kantaverkko Oy:n kanssa EL-EX Sähköpörssi Oy:n osakannan myymisestä. Kauppa toteutettiin tammikuussa 1998.

Suomen Optiopörssi Oy aloitti kaupankäynnin sellujohdannaissilla helmikuussa. Sopimusvaihto jäi pieneksi.

Rahastosijoittaminen

Sijoitusrahastojen pääomat kasvoivat 61 % edellisvuoteen verrattuna. Rahastopääomien kasvu pysähtyi loppuvuodesta, jolloin rahastot lunastivat lyhyen koron rahastojen ja rahamarkkinarahastojen osuuksia enemmän kuin niitä merkittiin. Osakekurssien voimakas lasku ei vaikuttanut Suomeen ja Pohjoismaihin sijoittavien osake- ja yhdistelmärahastojen kokoihin merkittävästi, sillä näihin rahastoihin tehdyt uudet merkinnät kompensoivat loppuvuoden kurssilaskun vaikutuksen. Selvimmin maailmanlaajuiset kurssiheilahtelut näkyivät nk. maailmanrahastoissa. Vuoden lopussa suomalaisten rahastojen pääomat olivat noin 19 miljardia markkaa. Määrä on kuitenkin edelleen kansainvälisesti verrattuna vähäinen.

Sijoitusrahastoalikoima monipuolistui vuoden 1997 aikana. Useat rahastoyhtiöt perustivat etenkin kansainvälisiä rahastoja. Samoin kaksi pienehköihin kasvu- ja riskiyrityksiin sijoittavaa rahastoa aloitti toimintansa. Uusia rahastoja perustettiin vuoden aikana yhteensä 22.

Monet rahastoyhtiöt harkitsivat myös erikoissijoitusrahastojen perustamista. Ensimmäinen tällainen rahasto aloitti toimintansa vuoden aikana. Erikoissijoitusrahasto voi valita sijoituspolitiikkansa ja tehdä sijoituspäätöksensä varsin vapaasti, koska sen ei tarvitse noudattaa kaikkia sijoitusrahastolain mukaisia sijoitusrajoituksia. Rahasto voi myös määrittää osuuksiensa merkinnän ja lunastamisen tapahtuvaksi harvemmin kuin tavallisissa sijoitusrahastoissa.

Arvo-osuus- ja selvitysjärjestelmät

Arvo-osuuksien liikkeeseenlasku, omistaja- ja velkojaluetteloihin liittyvät palvelut sekä arvo-osuuskauppojen selvitys oman pääoman ja vieraan pääoman ehtoisilla arvo-osuuksilla hoidetaan keskitetysti Suomen Arvopaperikeskus Oy:n (APK) järjestelmissä.

Monet APK:n tehtävistä ovat lakisäätteisiä. Lisäksi useissa tehtävissä, joita APK hoitaa käytännössä monopoliasemassa, lainsäädännöllä on keskeinen asema. APK:n omat säännöt ovat tältä osin tärkeä sääntelyn väline, sillä arvo-osuusrekisterin pitäjien ja selvitysosapuolien on niitä noudatettava.

Vuosien 1998–2000 aikana arvo-osuusrekisterit keskitetään APK:hon. Keskittämisen tarkoituksena on tehostaa selvitystoimintaa. Keskittämisen jälkeen APK on ainoa arvo-osuusrekisteri Suomessa, sillä nykyisistä kaupallisista rekisterinpitäjistä, mm. pankeista, tulee APK:n asiamiehiä. Keskittäminen vaatii vielä lainsäädäntömuutoksia ja valtiovarainministeriön hyväksymisen. Velkainstrumenttien rekisterien keskitämisen valmistelu on jo varsin pitkällä, ja teknisesti keskitys on helpommin toteutettavissa kuin osakemarkkinoiden rekisterien keskittäminen.

LAINSÄÄDÄNTÖ

Vuoden aikana tehtiin useita muutoksia luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevaan lainsäädäntöön. Lisäksi eduskunnalle annettiin rahoitusmarkkinoita koskevia muita lainsäädäntöesityksiä. Seuraavassa on selos-

Keskeisimmät lait, joiden noudattamista Rata valvoo

Laki luottolaitostoiminnasta (30.12.1993/1607, Ra 107)
Liikepankkilaki (28.12.1990/1269, Ra 108)
Säästöpankkilaki (28.12.1990/1270, Ra 109)
Osuuspankkilaki (28.12.1990/1270, Ra 110)
Laki Postipankki Oy:stä (11.12.1987/972, Ra 111)
Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa (30.12.1993/1608, Ra 112)
Laki hypoteekkiyhdistyksistä (8.12.1978/936, Ra 113)
Laki säästöpankin muuttamisesta osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi (6.11.1992/972)
Laki valtion vakuusrahastosta (30.4.1992/379, Ra 115)
Arvopaperimarkkinalaki (26.5.1989/495, Ra 116)
Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä (26.8.1998/772, Ra 117)
Sijoitusrahastolaki (8.5.1987/480, Ra 118)
Laki arvo-osuusjärjestelmästä (17.5.1991/826, Ra 120)
Laki arvo-osuustileistä (17.5.1991/827, Ra 122)
Laki sijoituspalveluyrityksistä (26.7.1996/579, Ra 119)
Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa (26.7.1996/580, Ra 119 a)

tettu myös eräitä kertomusvuoden jälkeen voimaan tulleita lakeja.

Rahoitustarkastus osallistui aktiivisesti lainsäädännön kehittämiseen. Keskeisimpiä lainsäädäntöryhmiä olivat valtiovarainministeriön luottolaitoslainsäädännön tarkistamistyöryhmä, arvopaperimarkkinat 2000 -työryhmä ja luottolainsäädännön kehittämistyöryhmä. Rahoitustarkastus osallistui myös oikeusministeriön tilisiirtotyöryhmän työskentelyyn.

Luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskeva lainsäädäntö

Syyskuussa 1997 voimaan tulleet lainmuutokset luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskeviin lakeihin olivat pääasiassa lakiteknisiä ja perustuvat osakeyhtiölain muutoksiin. Vuoden 1998 alussa voimaan tulleet muutokset (HE 208/97) puolestaan sisälsivät eräitä merkittäviä lainsäädännön yhdenmukaistamiseen, luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen taloudellista asemaa koskevan informaation paranta-

miseen ja valvonnan tehostamiseen liittyviä uudistuksia.

Luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevaa lainsäädäntöä yhdenmukaistettiin mm. tilinpäätöstä koskevien säännösten osalta kirjanpitolain ja osakeyhtiölain kanssa. Samalla säädettiin lainmuutoksesta, jonka mukaan valtiovarainministeriö päättää luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen ja niiden konsernin tuloslaskelman ja taseen kaavasta sekä tuloslaskelman ja taseen liitetiedoista ja toimintakertomuksessa ilmoitettavista tiedoista. Rahoitustarkastus antaa edelleen tarkemmat määräykset tilinpäätöksen ja konsentilinpäätöksen laatimisesta.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten taloudellisesta asemasta annettavaa informaatiota paransi säännös, jonka mukaan vaihto-omaisuuden luonteisten arvopapereiden kirjaaminen markkina-arvoon sallitaan kansainvälisen käytännön mukaisesti.

Kaikille talletuspankeille tuli velvollisuus julkaista osavuositiedot.

Katsaus on laadittava joko kuudelta tai neljältä ja kahdeksalta ensimmäiseltä kuukaudelta. Osavuosituloslaskelman tuleen sisältyy osavuosituloslaskelma ja -tase sekä selostus tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten merkittäviä muutoksista. Katsauksessa on lisäksi kerrottava toimintaympäristön merkittävistä muutoksista ja arvio pankin taloudellisen aseman todennäköisestä kehityksestä tilikautena.

Tilintarkastusta ja tilintarkastajia koskevia säännöksiä muutettiin siten, että luottolaitoksen tilintarkastajaksi voidaan valita vain tilintarkastuslaissa tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja. Vähintään yhden tilintarkastajan on oltava keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten riskien hallintaa koskevaa yleissäännöstä muutettiin siten, että Rahoitustarkastuksella on oikeus antaa määräyksiä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle asetettavista vaatimuksista.

Rahoitustarkastuksen valtiovarainministeriölle tekemän esityksen pohjalta luottolaitoslakia muutettiin niin, että luottolaitokset voivat nyt toimia asiamiespostein. Hoidettavien postipalvelujen laajuus määräytyy luottolaitoksen ja postitoimiluvan haltijan välisen sopimuksen perusteella.

Talletussuojajärjestelmän uudistus

Talletussuojajärjestelmä uudistettiin 1.1.1998 alkaen. Uusi talletussuojajärjestelmä antaa tallettajalle 150 000 markan pankkikohtaisen talletussuo-

jan. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluviin osuuspankkeihin tehtyjen talletusten suoja on yhteensä 150 000 markkaa.

Tallettajille maksettavista korvauksista vastaa kaikkien pankkien yhteinen, pakollinen talletussuojarahasto siinä tapauksessa, että talletuspankki joutuu maksukyvyttömäksi. Talletussuojarahastoa valvoo Rahoitustarkastus.

Ulkomaisten pankkien Suomessa oleviin sivukonttoreihin tehdyt talletukset ovat pankin kotivaltion talletussuojajärjestelmän piirissä.

Rahanpesun estäminen ja selvittäminen

Rahanpesun estämistä koskevaa lainsäädäntöä uudistettiin siten, että kaikki rahanpesun torjuntaan tähtäävät säännökset koottiin yhteen lakiin. Muutokset tulivat voimaan 1.3.1998. Rahoitustarkastuksen valvottavien kannalta merkittävin muutos oli, että aikaisemmasta kaksiportaisesta ilmoitusmenettelystä luovuttiin. Rahanpesua koskevat ilmoitukset tehdään nyt Rahoitustarkastuksen sijasta keskitetyksi rahanpesun selvittelykeskukselle, joka perustettiin keskusrikospoliisin yhteyteen.

Laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä laajentaa ilmoitusvelvollisten piiriä. Ilmoitusvelvollisuus ulotetaan rahoitus- ja vakuutuslalla toimivien ulkopuolelle mm. rahapelitoimintaa järjestäviin yhteisöihin ja elinkeinonharjoittajiin sekä kiinteistöväliittäjiin. Lisäksi ilmoitusvelvollisiksi tulivat muutkin kuin viranomaisten valvonnassa olevat, mutta vastaavaa toimintaa harjoittavat rahoituslaitokset (esimerkiksi konsernin sisäiset rahoitusyh-

tiöt), ulkomaisten rahoituslaitosten toimipaikat Suomessa sekä sijoituspalvelujen oheispalveluja tarjoavat yhteisöt.

Arvopapereiden selvitystä ja kaupankäyntiä koskevat lait

Arvopaperi-, johdannais- ja valuutta-kaupan selvitystä koskeva laki tuli voimaan heinäkuun 1997 alussa. Lain mukaan selvitysyhteisössä tapahtuvat rahasuoritukset ja arvopaperitoimitukset voidaan kuitata eli nettouttaa sopimuksen mukaisesti siitä huolimatta, että jokin osapuolista on asetettu konkurssiin tai osapuolta vastaan on aloitettu muu maksukyvyttömyysmenettely. Laissa on myös säännöksiä, joilla varmistetaan selvitysyhteisölle annettujen vakuuksien pysyvyys ja niiden realisointi.

Kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annettua lakia muutettiin syyskuun alussa. Lakiin tehtiin tarpeelliset muutokset sähkön hintaan perustuvien optioiden ja termiinin kaupankäynnin ja sähköpörssitoiminnan viranomaisvalvonnan järjestämiseksi.

Kiinteistörahastolaki

Hallituksen esitys kiinteistörahastolaiksi annettiin eduskunnalle 15.5.1997 (HE 77/1997). Uusi laki tuli voimaan 1.3.1998. Laki koskee kiinteistörahasto toimintaa ja tarjoaa yleisölle mahdollisuuden tehdä yhteissijoituksia kiinteistöihin osakeyhtiömuotoisen kiinteistörahaston kautta.

Kiinteistörahaston on laadittava kiinteistösijoitustoiminnalleen säännöt, jotka Rahoitustarkastus hyväksyy. Säännöissä tulee kertoa esimerkiksi ra-

haston sijoituspolitiikasta ja sijoitusrajoituksista, osakkeen arvon laskemis- ja julkistamisperiaatteista, vieraan pääoman käyttämisestä koskevista periaatteista sekä aikomuksesta tehdä johdannaissovimuksia ja arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimuksia.

Kiinteistörahaston omaisuuden arvio riippumaton kiinteistöarvioitsija. Kiinteistörahasto on velvollinen hakemaan osakkeensa julkisen kaupan käynnin kohteeksi.

Kiinteistörahastot eivät tule Rahoitustarkastuksen valvottaviksi. Sen sijaan Rahoitustarkastus valvoo, että rahastot noudattavat arvopaperimarkkinalain mukaisia tiedonantovelvollisuussäännöksiä.

Selvitystoimintaa koskeva laki

Esitys (HE 209/1997) arvopaperikaupan selvitystoimintaa koskevaksi laiksi annettiin eduskunnalle 31.10.1997. Esityksen käsittely oli vielä vuosien 1997 ja 1998 vaihteessa kesken.

Arvopaperimarkkinalakiin lisätään uusi luku 4 a , joka koskee arvopaperikauppojen toteuttamista eli selvitystoi-

mintaa. Selvitystoimintaa voi harjoittaa osakeyhtiömuotoinen selvitysyhteisö, joka on saanut toimiluvan asianomaiselta ministeriöltä ja jonka säännöt ministeriö on vahvistanut. Lakiin tulee säännöksiä myös selvitysosapuolista, joihin toimivat lähinnä arvopaperivälittäjät. Selvitysosapuolena oleminen säädetään pääosin luvanvaraiseksi ja toiminnalle asetetaan vaatimuksia, mm. viiden miljoonan markan osakepääomavaatimus. Selvitysyhteisöt ja -osapuolet tulevat Rahoitustarkastuksen valvontaan.

Indeksiehdon käytön rajoittaminen

Indeksiehdon käytön rajoittamisesta annettua lakia muutettiin Rahoitustarkastuksen esityksestä 1.1.1998 lukien. Muutos vaikuttaa erityisesti ns. indeksilainojen markkinoihin.

Lain muutoksen jälkeen esimerkiksi joukkovelkakirjalainan korkokanta voidaan sitoa minkä tahansa koti- tai ulkomaisen arvopaperipörssin kaupan käynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hintojen kehitystä kuvaavaan in-

deksiin. Aiemmin korkokanta on ollut mahdollista sitoa vain ETA-maan pörsin indeksiin. Lisäksi lakia muutettiin, että sijoituspalveluyrityslain mukaisiin sijoituskohteisiin saa ottaa muunkin indeksiehdon.

Tulevaa lainsäädäntöä

Vuoden 1998 aikana Suomeen perustetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin edellyttämä sijoittajien korvausrahasto, jonka jäsenyys on pakollinen sijoituspalveluyrityksille ja luottolaitoksille. Direktiivin ja tulevan lainsäädännön perusteella sijoittajien korvausrahastosta voidaan maksaa korvauksia sijoittajalle, mikäli sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suoriutumaan velvoitteistaan esimerkiksi konkurssin vuoksi. Sijoittajalle voidaan maksaa korvausrahastosta laissa määrätty korvaus, joka ennakkotietojen mukaan tulee olemaan enintään 20 000 ecua. Rahastosta ei korvata sijoitustoiminnan tappioita. Korvausrahasto tulee Rahoitustarkastuksen valvontaan. Direktiivi on saatettava voimaan viimeistään syyskuussa 1998.

Toiminta 1997

LUOTTOLAITOSTEN VALVONTA

Luottolaitostarkastuksia suunnattiin enenevässä määrin uusille painoalueille, joita olivat muun muassa kiinteistö-riski, raportoinnin oikeellisuus sekä valvottavien tietojärjestelmät. Uusille painoalueille suunnattuja tarkastuksia tehtiin pääasiassa suuriin valvottaviin. Kiinteistöriskitarkastuksissa huomio kiinnitettiin sijoitustoiminnan johtamiseen, raportointiin ja sitoutuneen pääoman tuottoon. Luottolaitosten sitoutuneen pääoman tuotto on parane-massa, mutta sen saaminen tyydyttä-väksi edellyttää, että tilojen kysyntä kasvaa edelleen.

Pienien valvottavien tarkastukset olivat luonteeltaan yleistarkastuksia, joissa kohteina olivat erityisesti valvot-tavan hallinto ja taloudellinen tila. Tarkastuksia tehtiin myös suomalaisten pankkien muualla Euroopassa sijaitse-viin sivukonttoreihin.

Noin 60 tarkastuksen lisäksi Rahoitustarkastus teki valvontakäyntejä Suomessa toimiviin ulkomaisiin edus-tustoihin ja suomalaisten pankkien ul-komaanedustustoihin ja sivukonttorei-hin. Tarkastusten ohella Rahoitustar-kastus seurasi valvottavien taloudelli-sen tilanteen ja riskiaseman kehitty-mistä eri raporttien ja muun Rahoitus-tarkastukseen toimitettavan valvonta-tiedon pohjalta (ks. Luottolaitosten ta-loudellinen tila, s. 6).

Rahoitustarkastuksen suorassa valvonnassa olevien pankkien määrä lisääntyi osuuspankkikentän muutosten johdosta. Osuuspankkien yhteen-liittymä jäsenpankkeineen ja paikallis-osuuspankit ovat Osuuspankkitarkas-tuksen lakkauttamisen jälkeen olleet

Rahoitustarkastuksen suorassa valvon-nassa.

Tapaamisia ja yhteydenpitoa Säästöpankkitarkastuksen kanssa jat-kettiin. Tapaamisissa käsiteltiin mm. toiminnan painoalueita, tarkastussuun-nitelmia, keskeisiä tarkastushavaintoja, säästöpankkien tilaa ja raportointia.

Valvottavien tilaa määrittävät kriittiset arviot otettiin käyttöön. Vuoden 1997 aikana laadittiin kaksi arviota valvontatiedon ja tarkastuksis-ta saadun tiedon perusteella. Kriittis-ten arvioiden pohjalta käytiin valvotta-vien kanssa palautekeskusteluja. Arviot antoivat myös pohjaa Rahoitus-tarkastuksen tulevalle tarkastustoimin-nalle ja sen suuntaamiselle.

Pankkien toiminnallista riskiä eli yleiseen toimintaan liittyviä riskejä sel-vitettiin tarkastuksilla, joissa arvioitiin pankkien omien riskienhallintajärjes-telmien ja muun sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyttä. Yleiseen toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. ATK-järjestelmien puutteellisuus tai häiriöherkkyyden, sisäisten valvontajärjes-telmien pettäminen, henkilökunnan ammattitaidon riittämättömyys sekä mahdollinen petos tai muu rikos. Riskienhallintajärjestelmien tarkastuk-sissa huomiota kiinnitettiin siihen, että luottolaitoksella on operatiivisesta toi-minnasta riippumaton riskienhallinta-yksikkö, joka vastaa riskien seurannas-ta, analysoinnista ja raportoinnista.

Menettelytavat

Sopimusehtojen, markkinoinnin sekä menettelytapojen valvonnassa keskei-siä valvontakohteita olivat antolai-nausta koskevat ja muut vakioehtoiset sopimukset. Luottolaitokset toimittivat

vakioehtoiset sopimuksensa Rahoitus-tarkastuksen käsiteltäväksi, ja pantti-lainauslaitoksia varten pyrittiin laati-maan mallisopimukset yhteistyössä etujärjestön kanssa.

Valvottavien asiakkaiden lähettä-miä selvityspyyntöjä tuli hieman vä-hemmän kuin vuonna 1996 eli yhteen-sä 287. Puhelimitse yhteydenottoja tuli noin 1 000, mikä on puolet vähemmän kuin edellisenä vuonna. Asiakkaiden yhteydenotot koskivat lähinnä antolai-nausta ja vakuuksia. Useimmin esiinty-vistä ongelmakysymyksistä laaditut yleiskannanotot liitettiin Rahoitus-tarkastuksen Internet-kotisivuille.

Vuoden 1997 loppupuolella Ku-luttajavirasto, Suomen Pankkiyhdistys ja Rahoitustarkastus allekirjoittivat so-pimuksen pankkialan asiakasneuvonta-toimiston perustamisesta. Asiakas-neuvontatoimisto aloittaa toimintansa vuoden 1998 aikana.

Maksuliikenne

Rahoitustarkastus valvoo maksujärjes-telmiä yhteistyössä Suomen Pankin kanssa. Keskuspankin ja Rahoitus-tarkastuksen laajassa yhteisprojektissa selvitettiin kertomusvuonna maksujär-jestelmäriskkejä ja niiden sääntely- ja valvontatarpeita sekä valvontayhteis-työtä. Maksuliikenteen erilliset teema-tarkastukset aloitettiin keväällä. Tar-kastuksen kohteina olivat aluksi pienet pankit ja ulkomaiset sivukonttorit. Loppuvuonna tehtiin myös yksi suuren pankin ulkomaan maksuliikenteeseen kohdistettu tarkastus.

Yhteistyössä keskuspankin kanssa tarkastettiin kolmen suurimman liike-pankin valuuttakauppojen selvityspro-sessi ja riskienhallinta G10-maiden vas-

taavan selvityksen periaatteiden mukaisesti. Selvitysriskin pienentämiseksi kaikilla kolmella pankilla oli suunnitelmat nettoutuksen käyttöönottamisesta, sisäisten prosessien tehostamisesta sekä kirjeenvaihtajapankkien palvelujen parantamisesta.

PÄÄOMAMARKKINOIDEN VALVONTA

Sijoituspalveluyritykset

Vuonna 1996 voimaan tullut laki sijoituspalveluyrityksistä edellyttää sijoituspalvelujen tarjoajien hakevan sijoituspalveluyrityksen toimilupaa valtiovarainministeriöltä. Tähän mennessä toimilupaa on hakenut 48 yhtiötä.

Rahoitustarkastus teki vuonna 1997 toimilupatarkastuksen 23 toimiluvan hakijaan. Toimiluvanhakijat korjasivat tarkastuksissa havaitut puutteellisuudet – yleensä ennen kuin Rahoitustarkastus antoi toimilupalausunnon valtiovarainministeriölle.

Loppuvuodesta tarkastettiin omaisuudenhoitajien toiminta. Tavoitteena oli selvittää omaisuudenhoidon organisointi, asiakkaiden kanssa sovittujen sijoitusrajojen ja -strategioiden noudattaminen, asiakasraportointi sekä palkkiotuotot ja niiden rakenne. Tavoitteena oli myös selvittää, onko omaisuudenhoidon nykyistä tarkempaan sääntelyyn aihetta.

Tarkastuksissa havaittiin, että salkunhoitajat olivat noudattaneet hyvin omaisuudenhoitosopimuksissa sovittuja sijoitusstrategioita ja -rajoja. Palkkiorakenteessa oli huomattaviakin eroja: joidenkin omaisuudenhoitajien palkkiot koostuivat yksinomaan omai-

suudenhoidosta perityistä palkkioista, kun taas toisilla suurimman osan palkkioista muodostivat asiakkailta perityt välityspalkkiot tai pörssivälittäjiltä saadut palkkioiden palautukset. Rahoitustarkastuksen käsityksen mukaan jälkimmäinen palkkiokäytäntö saattaa kannustaa omaisuudenhoitajaa liian aktiiviseen kaupankäyntiin asiakkaan edun vastaisesti.

Omaisuudenhoitoa koskevissa sopimuksissa omaisuudenhoitopalkkioiden laskentaperusteet oli usein kuvattu sangen väljästi. Rahoitustarkastus huomauttikin omaisuudenhoitajille, että sopimuksissa tulisi yksiselitteisesti määritellä sekä hoidettavan omaisuuden määrään perustuvan hoitopalkkion että mahdollisen tuottosidonnaisen palkkion laskentaperusteet.

Omaisuudenhoitajien tarkastuksissa havaittiin myös, että salkun tuottoa, vertailuindeksiä tai maksettuja välityspalkkioita ei aina raportoida asiakkaalle, eikä salkun tuoton laskentaperuste käy raporteista ilmi.

Tarkastusten ohella Rahoitustarkastus valvoi, että sijoituspalveluyritykset täyttävät vaaditut taloudelliset toimintaedellytykset. Säännöllisen raportoinnin avulla valvottiin lisäksi, että yritykset noudattavat omien varojen vähimmäismäärävaatimuksia, vakavaraisuussäännöksiä ja ns. suuria asiakasriskejä koskevia rajoituksia.

Rahoitustarkastus käsitteli 163 sijoitusrahastoihin liittyvää hakemusta. Lisäksi kahteen uuteen rahastoyhtiöön tehtiin toimilupatarkastus. Kuukausittaisen raportoinnin avulla valvottiin rahastopääomien kehitystä, sijoitusrahastolain mukaisten sijoitusrajojen ja rahaston sääntöjen mukaisen sijoitus-

politiikan noudattamista sekä mm. johdannaisten käyttöä. Raportoinnin perusteella rahastojen toiminnassa ei ollut huomauttamista.

Arvo-osuusjärjestelmä

Arvo-osuus-, maksu- ja ATK-järjestelmiä valvottiin yhteistyössä Suomen Pankin kanssa. APK:n valvonnassa kiinnitettiin erityistä huomiota sen valmiuteen selviytyä poikkeustilanteissa.

Vuoden aikana kolme yritystä haki lupaa saada toimia asiamiehenä Helsingin Arvo-osuuskeskus Oy:n arvo-osuusrekisterissä. Lisäksi kaksi yritystä haki arvo-osuusrekisterinpitäjän toimilupaa. Rahoitustarkastus antoi hakemuksista lausunnot valtiovarainministeriölle.

Markkinavalvonta

Johdannaispörssi SOM Oy:n yhteistyö vastaavan ruotsalaisen johdannaispörsin OM Stockholm AB:n kanssa yhteisten markkinoiden luomiseksi pohjoismaisille johdannaistuotteille johti tiiviiseen valvontayhteistyöhön Ruotsin, Norjan, Iso-Britannian ja Suomen valvontaviranomaisten välillä. Suunnitelmien mukaan yhteiset pohjoismaiset johdannaistuotteiden markkinat laajenevat lähivuosina kattamaan yhä useampia tuotteita.

Vuonna 1996 käyttöönotettua sisäpiirirekisterijärjestelmää (SIRE) hyödynnettiin sisäpiiritutkimuksissa. Järjestelmää käyttämällä pystyttiin entistä nopeammin selvittämään kauppohen osapuolet, mutta hallintarekisteröityjen tilien omistajien selvittämistä järjestelmä ei parantanut.

Vuoden 1997 aikana tutkittiin useita tapauksia, joissa epäiltiin sisäpiiritiedon väärinkäyttöä. Joidenkin ta-

pausten tutkimukset jatkuivat vuoden 1998 puolella. Tutkimusyhteistyötä tehtiin myös ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa.

Liikkeeseenlaskijat, luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset ovat velvollisia pitämään julkista sisäpiirirekisteriä. Rahoitustarkastus edellytti, että rekisterin pitäjät tarkastavat itse sisäpiirirekisteriensä tietojen oikeellisuuden. Rahoitustarkastus teki vuoden aikana pistokokeita näihin rekistereihin, joita on yhteensä yli 500.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden tiedottamisessa esiintyi joitakin puutteellisuksia. Parissa tapauksessa tieto julkistettavasta asiasta oli tullut tiedotusvälineille ennen kuin asia oli julkistettu julkisen kaupankäynnin järjestäjän kautta. Rahoitustarkastus antoi muutamille pörssi-yhtiöille huomautuksen puutteellisesta tiedottamisesta.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi syksyllä ratkaisun Finlandia Interface Oy:n valitukseen, joka koski kauppahinnan julkistamista. Yhtiö oli hakenut vuosina 1995 ja 1996 Rahoitustarkastukselta poikkeuslupaa olla tiedottamatta kahden yrityskaupan kauppahintaa. Rahoitustarkastus hylkäsi hakeemukset, jolloin hakija valitti KHO:hon. KHO hylkäsi hakijan valituksen ja katsoi, että kauppahinta oli julkistettava. Hinta julkistettiin lopulta noin kahden vuoden kuluttua siitä, kun julkistaminen olisi pitänyt alun perin tehdä. Muutoksenhakua tulisikin nopeuttaa asioissa, jotka koskevat arvopaperimarkkinalain mukaista tiedottamisvelvoitetta.

Vuoden 1997 aikana järjestettiin useita osake- ja joukkolainaemissioita sekä osakemyyntejä. Rahoitustarkastus

hyväksyi listalleotto- ja tarjousesitteitä yhteensä 179 ja myönsi niihin liittyviä poikkeuslupia yhteensä 47.

NORMINANTO

Rahoitustarkastus voi antaa valvottavilleen määräyksiä näitä koskevien säännösten noudattamisesta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia ohjeita. Rahoitustarkastuksen määräykset ovat valvottavaa oikeudellisesti velvoittavia ja ohjeet ei-sitovia normeja.

Tilinpäätöstä, vakavaraisuutta ja asiakasriskejä koskevat määräykset ja ohjeet

Vuoden 1997 alussa tuli voimaan luottolaitosten tilinpäätöstä koskevan määräyksen muutos, joka edellyttää luottolaitoksen ilmoittavan tilinpäätöksen liitetiedoissa niiden kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen omistukset, jotka ovat muussa kuin luottolaitoksen omassa käytössä. Luottolaitosten on myös annettava kuvaus kiinteistöjen arvostamisesta käytetyistä periaatteista ja menetelmistä.

Niin ikään vuoden alussa tulivat voimaan Rahoitustarkastuksen ohjeet julkisen kaupankäynnin kohteena olevan luottolaitoksen osavuosikatsauksesta ja tilinpäätöstiedotteesta. Rahoitustarkastuksen ohjeen mukaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevan luottolaitoksen on laadittava osavuosikatsaus kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä kuukaudelta.

Rahoitustarkastus antoi heinäkuun alussa osuuspankkien yhteenliittymää koskevat tilinpäätös-, vakavaraisuus- ja asiakasriskimääräykset.

Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjeistus

Rahoitustarkastuksen määräykset arvopaperikauppojen raportoinnista, sisäpiiri-ilmoituksista ja sisäpiirirekistereistä uudistettiin. Muutoksilla selkeytettiin eräitä määräysten tulkinnallisia kohtia mm. säännösten soveltamisalaa täsmentämällä. Arvopaperikauppojen raportointimääräysten muutoksilla yksinkertaistettiin raportointimenettelyä erityisesti joukkolainojen osalta.

Sisäisen valvonnan ohje ja määräys

Vuoden 1998 alusta tulivat voimaan luottolaitostoimintalain ja sijoituspalveluyrityslain muutokset, joiden mukaan Rahoitustarkastus antaa valvottavilleen määräyksiä näiden riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle asetettavista vaatimuksista. Sisäistä valvontaa koskeva määräys ja sitä täydentävä ohje tulevat voimaan 1.4.1998.

MUU TOIMINTA

Rahanpesun estäminen

Rahoitustarkastukselle ilmoitettiin vuoden 1997 aikana yhteensä 149 rahanpesuepäilyä, joista annettiin edelleen keskusrikospoliisin tutkittavaksi 124 ilmoitusta. Kaikkiaan Rahoitustarkastus on vuoden 1994 alusta rekisteröinyt 1 018 ilmoitusta.

Rahanpesun vastaisen toiminnan edistämiseksi Rahoitustarkastus teki tiivistä yhteistyötä eri viranomaisten, valvottavien ja näiden edunvalvojien kesken sekä kotimaassa että alan kansainvälisissä järjestöissä ja elimissä. Lisäksi

Venäjän, Liettuan ja Latvian valvontaja esitutkintaviranomaisille annettiin koulutusta mm. EU:n rahoittaman Tacis-ohjelman kautta.

Rahanpesun estämistä koskeva lainsäädäntöhanke saatiin valmiiksi. Laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä tuli voimaan 1.3.1998 ja se muutti rahanpesuepäilyjen ilmoittelu- menettelyä. Lain perusteella sisäasiain- ministeriö antaa kaikkia ilmoitusvelvolisia koskevan määräyksen. Rahoitustarkastus on osallistunut määräyksen valmisteluun.

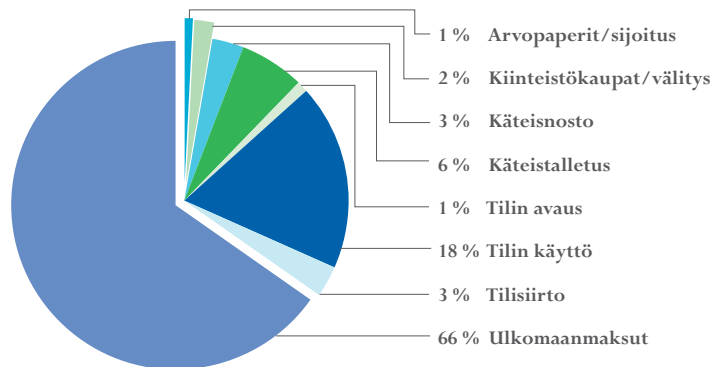
Valvontatehtävänsä mukaisesti Rahoitustarkastus kiinnittää edelleen sekä jatkuvassa valvonnassaan että tarkastuksissaan huomiota siihen, että sen valvottavat noudattavat rahanpesun ehkäisyssä yhtenäisiä periaatteita ja että valvottavien oma organisaatio ja ohjeistus ovat toimivalla pohjalla torjuakseen ja havaitakseen rikollisen toiminnan.

Luotettavuus- ja sopivuusarviointit

Rahoitustarkastus tekee luotettavuus- ja sopivuusarvioita mm. silloin, kun valtiovarainministeriölle annetaan lausunto siitä, täyttääkö toimiluvan hakija luvan saamisen edellytykset ja kun valvottavan johdossa tapahtuu henkilö- vaihdoksia. Arvioinneissa tarkastellaan henkilön luotettavuutta ja sopivuutta toimia sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen omistajana tai hallintohenkilönä. Myönteinen arvio on yksi tärkeä toimiluvan myöntämisen edellytys. Arvioitavien tulee täyttää vaatimukset jatkuvasti.

Luotettavuus- ja sopivuusarvioita tehtiin vuoden aikana runsaasti erityisesti sen vuoksi, että sijoituspalveluyri-

Rahoitustarkastukselle tehdyt ilmoitukset rahanpesuepäilyistä 1994–1997 (toiminta-alueiden mukaan)

Kuviosta ilmenee, millaiseen toimintaan ilmoitukset epäilyttävistä liiketoimista ovat liittyneet.

tysten tuli hakea uuden lain mukaiset toimiluvat. Arvioinneissa kiinnitettiin erityistä huomiota henkilöiden mahdollisesti saamiin rikosperusteisiin tuomioihin sekä heidän rahoitusalakokemuksensa riittävyteen.

KEHITTÄMISHANKKEET

Rahoitustarkastuksen toimintavarmuutta, valvonnan laatua ja tehokkuutta kehitettiin sisäisissä työryhmissä ja eri valvontaviranomaisten yhteistyöryhmissä.

Rahoitustarkastuksen, Suomen Pankin, sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön välisessä valvonnan työryhmässä selvitettiin rahoitus- ja vakuutusvalvonnan tavoitteita ja työnjaon kehittämistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa Rahoitustarkastus laati yhteisen valvontapöytäkirjan, jonka tarkoituksena on dokumentoida ja selkeyttää vakuutus- ja rahoitusvalvonnan yhteis-

työtä ja menettelytapoja valvonnan eri osa-alueilla.

Viranomaistilastointi

Rahoitustarkastuksen, Suomen Pankin ja Tilastokeskuksen viranomaistilastointihanke jatkui. Hankkeen tarkoituksena on ollut yhtenäistää luottolaitosten viranomaisille toimittaman raportoinnin sisältö ja muoto. Vuoden 1997 alussa uudistettiin rahoitusriskin, korkoriskin, taseen ulkopuolisten sitoumusten, järjestämättömien saamisten ja pankkijärjestelmän tilan tiedonkeruut. Viranomaistyöryhmän seuraavana tehtävänä on tehdä tiedonkeruuseen ne muutokset, jotka aiheutuvat euron voimaantulosta. Vakavaraisuutta koskevan tiedon konekielinen muoto yhdenmukaistetaan muun konekielisen tiedonkeruun kanssa vuoden 1998 aikana.

Valvonnan laatu

Tarkastuksen tehostamista ja yhtenäistämistä koskeva projekti saatiin pää-

tökseen. Projektin tuloksena syntyi malli, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa tarkastuksissa noudatettavia työtapoja ja menetelmiä, mikä omalta osaltaan lisää toiminnan luotettavuutta ja tehokkuutta.

Tarkastusprosessimalli testattiin käytännössä organisaatioiden toiminnan kehittämisessä käytettävän simulaatiopelin avulla. Simulaatiomenetelmää sovelletaan myös muihin Rahoitustarkastuksen työprosesseihin. Projektin tulosten vakiinnuttaminen toimitatavoiksi on käynnissä.

Toiminnan tavoitteet ja toimintatavat

Rahoitustarkastuksen lähivuosien tavoitetila ja strategiset linjaukset määriteltiin. Henkilöstön kanssa käydyissä keskusteluissa muodostettiin yhteinen käsitys siitä, mihin suuntaan toimintaympäristö muuttuu, miten Rahoitustarkastus pyrkii valmistautumaan toimintaympäristön muutokseen ja mihin tavoitteisiin muuttuvissa oloissa pyritään.

Rahoitustarkastuksen yhteiset arvot – riippumattomuus, avoimuus, tuloksellisuus ja ammattitaito – vahvistettiin vuoden lopulla. Riippumattomuutta ja lojaaliutta täsmentävät kirjalliset eettiset säännöt viimeistellään vuonna 1998.

Viestintä

Viestinnän avoimuutta ja aktiivisuutta kehitettiin mm. ottamalla käyttöön valvottaville suunnattu julkaisusarja ja avaamalla lokakuussa kotisivut Internetiin (www.rata.bof.fi).

Kotisivuilla julkaistaan Rahoitustarkastuksen toiminnasta paljon sellaista tietoa, jota ei aiemmin ole julkistet-

tu. Näitä ovat toiminnan painoalueet, menettelytaparyhmän lähettämät kannanotot sekä Rahoitustarkastuksen valvottaville julkaisusarjassa lähettämät tiedotteet, lausuntopyyntöt, keskustelupaperit ja kannanotot. Lisäksi kaikki Rahoitustarkastuksen ohjeet ja määräykset ovat saatavissa sähköisessä muodossa Internetistä.

Helmikuussa 1998 ilmestyi ensimmäinen numero tiedotusvälineille suunnatusta säännöllisestä tiedotteesta.

EMUn kolmannen vaiheen valmistelu

Rahoitustarkastus osallistui valtakunnallisen EMU-projektin rahoitussektorityöryhmän työhön. Projektin tehtävänä oli koordinoita euroon siirtymistä yhteiskunnan eri osa-alueilla sekä laatia Suomelle kansallinen siirtymäsuunnitelma. Siirtymäsuunnitelma valmistui keväällä 1997, ja se saatettiin ajan tasalle vuoden lopussa.

EMUn kolmannen vaiheen vaikutusta Rahoitustarkastuksen nykyiseen ohjeistukseen, valvottavien raportointiin sekä Rahoitustarkastuksen seuranta- ja valvontajärjestelmiin selvitettiin. Rahoitustarkastuksen määräyksissä ja ohjeissa keskeiset muutokset liittyvät ilmoitusvaluutan vaihtumiseen, kotimaisten ja ulkomaisten erien jaotteluun, valuuttajaotteluun, korkosidonnaisuuserittelyihin sekä valuuttasidonnaisen johdannaissopimusten käsitteilyyn.

Euron käyttöönoton siirtymäaikaan Rahoitustarkastus noudattaa euroasetusten periaatetta, jonka mukaan euron käytölle ei saa asettaa pakkoa eikä sen käyttöä toisaalta saa myöskään estää. Siirtymäkauden aikana val-

vottavat voivat siis raportoida Rahoitustarkastukselle joko markka- tai euron määräisesti. Siirtymäkauden päätyttyä käytetään yksinomaan euroa.

Tietojenkäsittelyhankkeet

Toimintavuoden aikana saatiin valmiiksi viranomaistilastointiin liittyvä ns. RISKI-järjestelmä. Järjestelmällä seurataan ja ylläpidetään luottolaitosten rahoitus- ja korkoriskitietoja ja taseen ulkopuolisten sitoumusten tietoja. Järjestelmä muodostaa rungon taulukkomaisen valvontatiedon keruulle, varastoinnille ja seurannalle. RISKI-järjestelmän oheistuotteena tuotettiin ohjelmisto valvottavien toimittaman tiedon oikeellisuuden tarkistamiseen. Tiedon laadussa on ollut suuria valvottavakohtaisia eroja, mikä on hankaloittanut tiedon hyväksikäyttöä. Luottolaitokset voivat raportoida tietonsa järjestelmään sähköpostin liitetiedostona, ftp-tiedostona tai levykkeellä.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Työskentely Euroopan unionissa

Kolmas vuosi Euroopan unionin täysivaltaisena jäsenenä ei tuonut merkittäviä muutoksia Rahoitustarkastuksen komitea- ja työryhmätyöskentelyyn. Työtä jatkettiin entiseen tapaan komission pankkialan neuvoo-antavassa komiteassa (Banking Advisory Committee) sekä arvopaperivalvojen komiteassa (High Level Securities Supervisors Committee). Varsinaiseen EU-lainsäädäntötyöhön Rahoitustarkastuksen asiantuntijat osallistuivat komission ja neuvoston alaisissa työryhmissä. Talous- ja rahaliiton (EMU)

kolmannen vaiheen valmisteluun Rahoitustarkastus otti osaa Euroopan rahapoliittisen instituutin (European Monetary Institute) rahoitusvalvonnan alakomiteassa (Banking Supervisory Sub-Committee) ja sen alaisissa työryhmissä.

Kotimaiseen EU-valmistelutyöhön Rahoitustarkastus otti osaa EU-asioiden komitean rahoituspalveluja sekä pääomanliikkeitä käsittelevässä valmistelujaoksessa. Jaos koordinoi komission ja neuvoston työryhmissä esitettäviä Suomen kantoja ja toimi tiiviissä yhteistyössä Brysselissä sijaitsevan Suomen EU-edustuston kanssa.

Euron käyttöönottoa koskevista kahdesta ministerineuvoston asetuksesta toinen astui voimaan 19.6.1997. Asetus sisältää euron käyttöönottoon liittyvät säädökset, joilla pyritään turvaamaan markkinoilla toimivien oikeudellista varmuutta sekä helpottamaan euroon siirtymiseen liittyviä teknisiä valmisteluja. Toinen asetus euron käyttöönotosta astuu voimaan vuoden 1999 alussa ja sisältää varsinaiset käyttöönottoon sekä siirtymäkauteen liittyvät säännökset.

Direktiivi, joka koskee maasta toiseen tehtäviä tilisiirtoja, annettiin tammikuussa 1997. Direktiivi määrittelee pankkien velvollisuudet asiakkaaseen nähden maasta toiseen tehtävien maksujen välitystä koskevien toimeksiantojen osalta, ja sitä sovelletaan alle 50 000 ecun määräisiin tilisiirtoihin. Korvausvastuun yläraja on 12 500 ecua. Jäsenvaltioiden tulee saattaa direktiivi voimaan vuoden 1999 elokuun puoliväliin mennessä.

Ministerineuvosto hyväksyi vuoden 1997 lopussa kolme rahoituspalveludi-

rektiivejä koskevaa muutosehdotusta. Direktiiviehdotukset koskivat liikein- teistövakuudellisten luottojen riskiluo- kitusta, osake- ja hyödykejohdannaisil- le asettavia pääomavaatimuksia ja omien mallien käytön sallimista luotto- laitosten vakavaraisuuslaskennassa.

Neuvosto ja parlamentti jatkoivat vuoden aikana arvopaperikomiteaa ja selvityksen lopullisuutta koskevien di- rektiiviehdotusten käsittelyä. Luotto- laitosten uudelleenjärjestelyä ja purka- mista koskeva direktiiviehdotus jäi odottamaan poliittista ratkaisua ja lo- pullista hyväksymistä.

Valvontayhteistyö Euroopan talousalueella

Euroopan talousalueella toimivan luot- tolaitoksen valvontavastuu on toisen pankkidirektiivin mukaan kotivaltion viranomaisella. Poikkeuksen muodos- taa luottolaitoksen ulkomailla toimi- van sivukonttorin maksuvalmiuden val- vonta, joka on isäntävaltion viranomai- sen vastuulla. Euron käyttöönoton myötä valvontavastuu on mahdollisesti myös tältä osin siirtymässä kotivaltion vastuulle.

Toisen pankkidirektiivin mukaisesti koti- ja isäntävaltion välisestä valvonta- käytännöstä on sovittu jäsenvaltioiden välisissä kahdenkeskisissä valvontapöy- täkirjoissa. Suomella on valvontapöytä- kirja Pohjoismaiden, Iso-Britannian, Saksan, Ranskan, Alankomaiden ja Luxemburgin kanssa.

Yhden toimiluvan ja kotivaltiovi- ranomaisen valvonnan periaate on myös ns. sijoituspalveludirektiivin pe- rustana. Sen mukaan talousalueella toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys voi tarjota toisessa jäsenmaassa vasta-

vuoroisesti tunnustettuja palveluja pe- rustamalla sivuliikkeen tai tarjoamalla niitä suoraan sijaintimaastaan.

Direktiivin mukaan isäntävaltion viran- omaisella on kuitenkin toimivalta val- voa, että ulkomainen sijoituspalveluyri- tys noudattaa isäntävaltion menettely- tapasääntöjä ja muita yleisen edun no- jalla annettuja sääntöjä.

Pohjoismainen yhteistyö jatkui pe- rinteisessä muodossaan. Rahoitustar- kastuksen ja Ruotsin Finansinspektio- nenin yhteistyö on kuitenkin kehitty- mässä entistä tiiviimmäksi, sillä valvon- taviranomaiset ovat yhdessä luomassa MeritaNordbanken-ryhmän valvonnan pohjalta pohjoismaista mallia maasta toiseen toteutettavasta valvontayhteis- työstä. Päävastuu muodostuvan kon- sernin valvonnasta on Rahoitustar- kastuksella, mutta Ruotsissa toimivan Nordbanken AB:n valvonnasta vastaa Finansinspektionen.

Pankkien neuvoa-antavan komite- an ja rahoitusvalvonnan alakomitean epävirallisena avustavana työryhmänä toimiva Groupe de Contact jatkoi toi- mintansa entiseen tapaan.

Euroopan talousalueen valvontavi- ranomaiset, Rahoitustarkastus mukaan lukien, perustivat joulukuussa 1997 uuden yhteistyöelimen Forum of European Securities Commissions eli FESCON käsittelemään yhteisiä valvon- nallisia kysymyksiä sekä tiivistämään valvontaviranomaisten yhteistyötä. Tavoitteena on saavuttaa luotettavat ja tehokkaat arvopaperimarkkinat sisä- markkina-alueella. FESCO pyrkii erityi- sesti yhdenmukaistamaan rahoitus- markkinoiden sääntelyä niillä toiminta- alueilla, joita ei ole vielä EU:n direktii- veillä yhdenmukaistettu. FESCON

jäsenmaat ovat myös sitoutuneet kehittämään ja edistämään jäsenmaiden välistä valvontayhteistyötä.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Valvontayhteistyö ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden eli ns. kolmansien maiden viranomaisten kanssa vaihtelee maasta riippuen. Suomalaisen pankin Euroopan talousalueen ulkopuolella toimivan sivukonttorin valvontavastuu kuuluu pääasiassa sen sijaintimaan valvontaviranomaiselle. Rahoitustarkastus voi suorittaa tarkastuksia vain, jos sijaintimaan lainsäädäntö sen sallii. Käytännössä Rahoitustarkastus valvoo

suomalaisen pankin kolmannessa maassa sijaitsevan sivukonttorin toimintaa velvoittamalla pääkonttorin rajoitamaan myös sivukonttoristaan. Rahoitustarkastus kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten pankin oma sivukonttorin valvonta toimii. Tämä on välttämätöntä etenkin tilanteessa, jossa sijaintimaan säännökset estävät ulkomaisen viranomaisen tarkastukset maassa.

Rahoitustarkastus osallistui yhdessä Suomen Pankin kanssa itätalouksille annettuun koulutusapuun. Koulutusyhteistyössä olivat mukana Viro, Latvia, Tšekki, Puola ja Venäjä. Aiheet liittyivät

rahoitusvalvontaan, riskienhallintaan, EU-lainsäädäntöön ja keskuspankkien organisaatiomuutosten hallintaan.

Osana kansainvälistä viranomaisyhteistyötä Rahoitustarkastus osallistui maailmanlaajuisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön IOSCON toimintaan. Uusissa päätöslauselmissaan IOSCO korosti erityisesti valvontaviranomaisten keskinäisen tiedonvaihdon sekä todellisten omistajien henkilöllisyyden selvittämisen tärkeyttä. Mikään pankkialaisuussäännös ei saa estää valvonnassa tarvittavien tietojen hankkimista.

Rahoitustarkastus

Rahoitustarkastus on lokakuusta 1993 lähtien toiminut hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä. Päätöksenteossään se on itsenäinen.

Rahoitustarkastuksen toimintaa johtaa ja sen päätökset tekee Rahoitustarkastuksen johtaja. Johtajan apuna toimii neuvoa-antava johtoryhmä, johon kuuluvat apulaisjohtajat, apulaisosastopäällikkö ja päälakimies. Päälakimies vastaa lisäksi Rahoitustarkastuksen toiminnassa omaksuttujen lain-tulkintojen yhdenmukaisuudesta.

Itsenäisen päätöksenteon tukena toimii johtokunta, johon kuuluvat Rahoitustarkastuksen johtajan lisäksi Suomen Pankin, valtiovarainministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston edustajat. Johtokunnan tehtävänä on mm. vahvistaa Ratan valvonnan kannalta merkittävät, periaatteelliset ja laajakantoiset määräykset, päättää valvontamaksuista sekä ratkaista ne laajakantoiset periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka johtaja tuo sen käsiteltäväksi. Johtokunta käsittelee myös Rahoitustarkastuksen vuotuisen talousarvion. Talousarvion hyväksyy Suomen Pankin johtokunta.

Vuoden 1997 aikana johtokunnan kokoonpano muuttui. Syyskuun alussa pankkivaltuusto myönsi hallitusneuvos Seppo Kiviniemelle eron johtokunnan jäsenyydestä hänen siirryttyään EU:n Suomen pysyvän edustuston palvelukseen. Kiviniemen tilalle valtiovarainministeriön edustajaksi nimitettiin lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajanen. Joulukuussa 1997 pankkivaltuusto myönsi Suomen Pankin pääjohtajalle Sirkka Hämäläiselle eron Rahoitustarkastuksen johtokunnan puheenjohtajuudesta 1.1.1998 lähtien. Johtokunnan uudeksi

puheenjohtajaksi nimitettiin Suomen Pankin johtokunnan jäsen Matti Louekoski, joka oli toiminut Rahoitustarkastuksen johtokunnan varapuheenjohtajana. Matti Louekosken henkilökohtaiseksi varajäseneksi nimitettiin osastopäällikkö Heikki Koskenkylä Suomen Pankista. Johtokunnan varapuheenjohtajaksi pankkivaltuusto nimitti lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajasen.

Henkilöstö

Rahoitustarkastuksen palveluksessa oli vuoden 1997 lopussa 122 henkeä. Luottolaitososastolla työskenteli 68 henkeä, pääomamarkkinaosastolla 27, tukitoimintojen osastolla 23 ja esikunnassa 4.

Toiminnan kulut

Toiminnan kulut olivat noin 56 miljoonaa markkaa, ja ne katettiin valvottavien maksamilla valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla. Toimenpidemaksuina perittiin 2,8 % kuluista eli 1,6 miljoonaa markkaa.

Valvottavat

Vuoden lopussa valvottavia oli 517.

TOIMINNAN TAVOITTEET JA STRATEGISET LINJAUKSET

Rahoitustarkastuksen toiminnan tavoitteena on edistää rahoitusmarkkinoiden vakautta sekä luottamusta valvottavien ja markkinoiden toimintaan. Tavoitteena on myötävaikuttaa valvottavien kehittämään omia valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiään ja markkinoita tehostamaan itsensäntelyään toi-

mivien ja tehokkaiden rahoitusmarkkinoiden turvaamiseksi. Rahoitustarkastus toimii paitsi suomalaisena valvontaviranomaisena myös osana EU:n yhteismarkkinoiden valvontaverkostoa.

Strategisten linjausten lähtökohtia ovat markkinaehtoisuus ja avoimuus, toiminnan tehokkuus ja vaikuttavuus sekä yhteistyö muiden valvontaviranomaisten kanssa.

Markkinaehtoisuus ja avoimuus

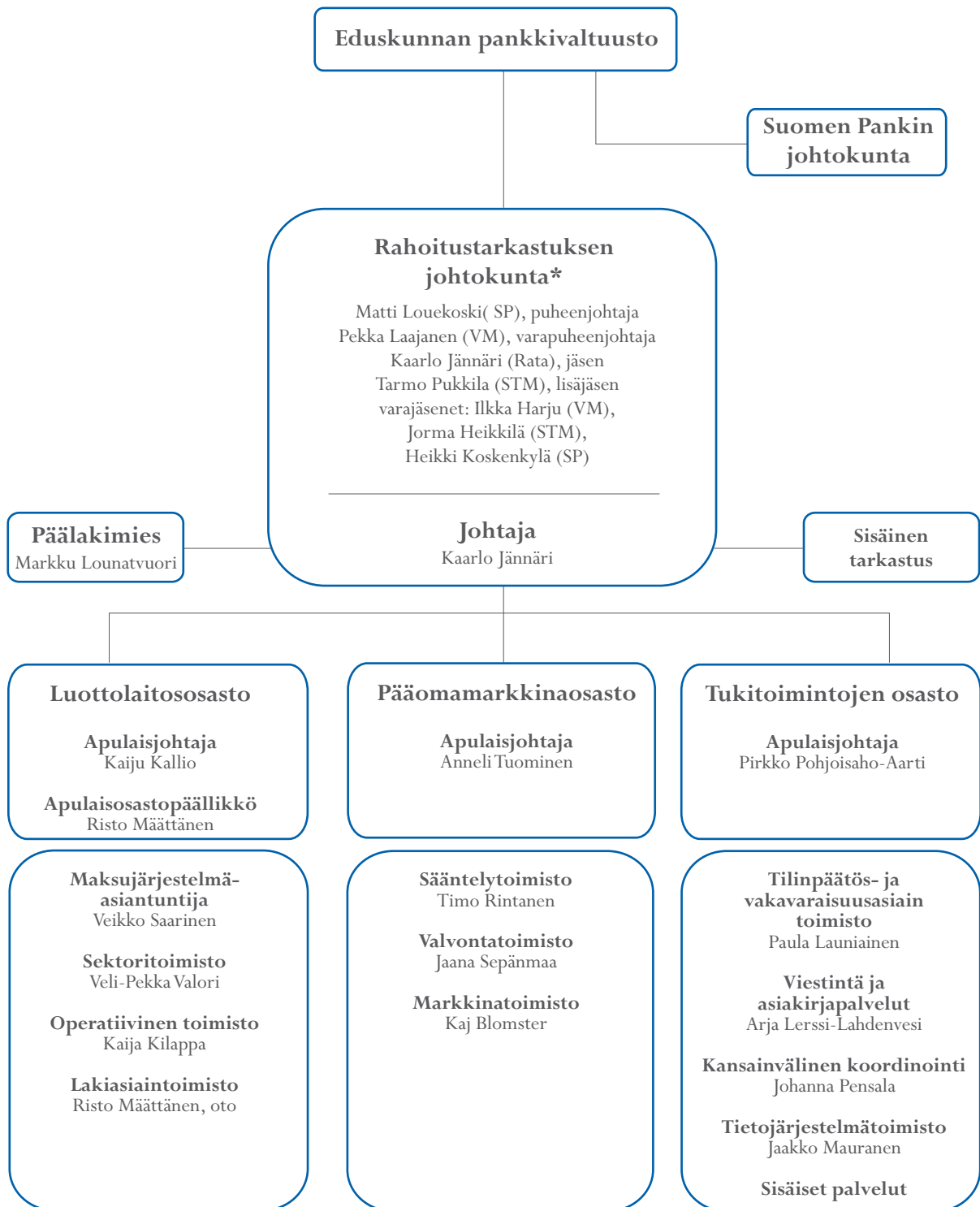
Rahoitustarkastus pyrkii edistämään, että valvottavat ja julkisen kaupankäynnin kohteena oleva yritykset julkistaisivat nykyistä aktiivisemmin tieto- ja tulokseensa vaikuttavista seikoista. Yhdessä muiden viranomaisten kanssa pyritään edelleen kehittämään valvottavien tilinpäätös- ja muuta informaatiota siten, että markkinat saisivat jatkossa laadullisesti ja ajallisesti nykyistä parempaa tietoa valvottavista. Pitkän aikavälin tavoitteena on lähentää valvontatietoa ja julkistettavaa tietoa toisiinsa. Valvonnan avoimuutta kehitetään julkistamalla entistä enemmän valvontakannanottoja.

Tehokkuus ja vaikuttavuus

Valvontatyössä määritellään entistä tarkemmin, kuinka usein ja tarkasti eri instituutioita ja palveluja on tarpeen valvoa. Valvottavien sisäisiä valvontajärjestelmiä hyödynnetään entistä enemmän valvonnassa.

Rahoitustarkastus pyrkii edistämään olennaiseen keskittyvän ja kustannustehokkaan sääntelyn luomista niin kotimaahan kuin Euroopan unioniin. Rahoitustarkastus pyrkii myös vaikuttamaan Suomen sääntelyyn siten, ettei se muodostu muiden EU-

Rahoitustarkastuksen organisaatio 1.1.1998

* Sirkka Hämäläinen (SP), puheenjohtaja 1.1.–31.12.1997, Matti Louekoski (SP), varapuheenjohtaja 1.1.–31.12.1997
Seppo Kiviniemi (VM), jäsen 1.1.–31.8.1997, Pekka Laajanen (VM), jäsen 1.9.–31.12.1997.

Valvontamaksut ja muut tuotot 1997

	1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
VALVONTAMAKSUT		
Liikepankit	24 158	24 197
Osuuspankit		8 310
Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö ja jäsenosuuspankit	7 301	
Paikallisosuuspankit	837	
Säästöpankit	973	893
Säästöpankkiosakeyhtiöt	573	474
Säästöpankkisäätiöt	84	116
Muut luottolaitokset	6 065	5 867
Vakuusrahastot	290	291
Ullkom. luottol. edustustot	22	27
Ullkom. luottol. sivukonttorit	155	120
Panttilainauslaitokset	49	47
Markkinapaikat	2 275	1 849
Arvopaperinvälittäjät	3 943	2 365
Rahastoyhtiöt	1 636	1 203
Arvo-osuusrekisterit	1 365	931
Liikkeeseenlaskijat	4 363	2 140
Ullkom. sij.palv.yritysten sivukonttorit	5	0
Rahavaihtopisteet	21	7
Yhteensä	54 116	48 837
TOIMENPIDEMAKSUT		
Markkinapaikat	0	15
Arvopaperinvälittäjät	0	15
Rahastoyhtiöt	791	362
Liikkeeseenlaskijat	794	709
Yhteensä	1 585	1 101
MUUT TUOTOT		
Sekalaiset tuotot	294	165
TUOTOT YHTEENSÄ	55 995	50 103

Rahoitustarkastuksen kulut 1997

	Budjetti 1998 1 000 mk	Toteutunut 1997 1 000 mk	Toteutunut 1996 1 000 mk
HENKILÖSTÖKULUT			
Palkat	30 756	29 372	26 751
Muut henkilöstökulut	9 830	9 433	8 090
Yhteensä	40 586	38 805	34 842
MUUT KULUT			
Koulutus	1 960	1 361	974
Virkamatkat	2 099	1 382	1 027
Atk-kulut	5 195	4 075	2 998
Toimistopalvelut	3 665	3 738	3 188
Kiinteistön vuokrat ja hoitokulut	4 217	4 107	3 660
Muut kulut	3 867	2 139	2 266
Yhteensä	21 003	16 802	14 113
INVESTOINNIT			
Kalusto- ja laitehankinnat	281	379	1 225
Yhteensä	281	379	1 225
KULUT YHTEENSÄ	61 870	55 987	50 180

Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla. Valvontamaksua maksavat valvottavat sekä julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden liikkeeseenlaskijat ja valuutanvaihtoa harjoittavat rahoituslaitokset (rahavaihtopisteet). Osa kustannuksista katetaan toimenpidemaksuilla, joita peritään mm. liikkeeseenlaskijoilta listalleotto- ja tarjousitteiden hyväksymisestä ja rahastoyhtiöiltä sijoitusrahastojen sääntöjen vahvistamisesta.

maiden sääntelyä raskaammaksi. Ohjeita ja määräyksiä annetaan vain, kun se on olennaista ja välttämätöntä EU-direktiivien, lainsäädännön ja Rahoitustarkastuksen tavoitteiden kannalta.

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Rahoitustarkastuksen määräysten ja ohjeiden sekä lainsäädännön valmistelussa tehostetaan sekä sisäistä että ul-

koista asiantuntijakuulemista ja lausuntopyyntöjen käyttöä. Tavoitteena on myös tiivistää lainvalmisteluyhteistyötä valtiovarainministeriön kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa tehtävää valvontayhteistyötä syvennetään edelleen niiden luottolaitosten osalta, joiden konserniin kuuluu vakuutusyhtiöitä. Valvontayhteistyötä ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa kehitetään ja tiivistetään niin ikään.

RAHOITUSTARKASTUKSEN TOIMINTATAPA

Rahoitustarkastuksen ydintoimintoja ovat valvonta ja sääntely. Keskeisiä valvontakohteita ovat erityisesti valvottavien riskienhallinta ja sisäiset valvontajärjestelmät. Valvontatyössä korostetaan valvottavien johdon vastuuta sekä sisäisten valvonta- ja riskienhallintajärjestelmien toimivuutta. Tilintarkasta-

jilla puolestaan on merkittävä vastuu riittävän ja oikean kuvan antamisesta markkinoille valvottavien taloudellisesta tilanteesta.

Pääomamarkkinoiden valvonnassa korostuu lisäksi markkinoiden luotettavuuden ylläpitäminen. Tätä toteutetaan mm. valvomalla liikkeeseenlaskijoiden tiedonantovelvollisuuden noudattamista ja tutkimalla epäiltyjä sisäpiiritiedon väärinkäytön tapauksia.

Olennainen osa valvontatyötä ovat valvottaviin tehtävät tarkastukset.

Rahoitustarkastuksella on laajat oikeudet tarkastaa valvottaviaan ja saada niiltä tietoja. Tarkastustoiminta on mitavampaa kuin monessa muussa maassa. Lisäksi – monesta muusta maasta poiketen – Rahoitustarkastus tekee tarkastukset pääosin itse.

Valvontatyötä tehdään yhteistyössä muiden viranomaisten, erityisesti keskuspankin, valtiovarainministeriön ja vakuutusvalvonnan kanssa. Tavoitteena on toimia niin, että vakauden järkkymisestä aiheutuvia yhteiskuntaa

rasittavia kustannuksia syntyisi mahdollisimman vähän.

Rahoitustarkastus seuraa markkinoiden olosuhteita ja tekee tarpeen mukaan lainsäädäntö- ja toimepiteesityksiä muille viranomaisille. Lisäksi se on osallisena useissa toimialaansa kuuluvissa lainsäädäntöhankkeissa. Se myös kiinnittää huomiota valvottavien menettelytapoihin markkinoilla seuraamalla niiden käyttämiä markkinointikeinoja ja vakiosopimusehtoja.

Diaari 1997

Diarium

Diaarin pääkohdat ja niiden asiamäärät

	1997	1996
Sisäiset asiat	58	85
Valvottavien hallinto	548	448
Valvontatoiminta	596	669
Riskienhallinta	238	247
Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastus	109	110
Asiakkaansuoja ja kilpailun turvaaminen	402	441
Tarkastukset	73	81
Muut valvottavia koskevat asiat	197	264
Muut ulkoiset asiat	98	129
Yhteensä	2 319	2 474

Diaariets huvudpunkter och antal ärenden

	1997	1996
Interna ärenden	58	85
Tillsynsobjektens förvaltning	548	448
Tillsynsverksamhet	596	669
Riskhantering	238	247
Bokföring, bokslut och revision	109	110
Kundskydd och tryggnade av konkurrens	402	441
Inspektioner	73	81
Övriga ärenden som gäller tillsynsobjekt	197	264
Övriga externa ärenden	98	129
Totalt	2 319	2 474

Suurimpia yksittäisiä asiaryhmiä

	1997	1996
Asiakkaansuojaan liittyvät selvityspyynnöt	305	350
Listalleottoesitteet	175	126
Notifikaatiot	163	108
Sääntöasiat	149	91
Väärinkäytökset ja niiden ehkäisy	135	196
Omat varat ja pääomatuki	78	65
Sopimusehdot	76	85
Suunnitelman mukaiset tarkastukset	73	76
Liputusvelvollisuus	73	44
Kansainvälinen yhteistyö	63	83

Största enskilda ärendekategorier

	1997	1996
Begäran om utredning i fråga om kundskydd	305	350
Börsprospekt	175	126
Underrättelser	163	108
Regelfrågor	149	91
Missbruk och förebyggande av missbruk	135	196
Kapitalbas och kapitalstöd	78	65
Avtalsvillkor	76	85
Inspektioner enligt plan	73	76
Flaggningsplikt	73	44
Internationellt samarbete	63	83

Vuonna 1997 merkittiin Rahoitustarkastuksen diaariin 2 319 asiaa, jotka jakautuivat osastoittain seuraavasti: luottolaitososasto 1 168, pääomamarkkinaosasto 976, tukitoimintojen osasto 135 ja esikunta 40. Vuodelle 1998 siirtyi 283 asiaa.

1997 diarefördes 2 319 ärenden fördelade på avdelningarna enligt följande: kreditinstitutsavdelningen 1 168, kreditmarknadsavdelningen 976, avdelningen för stödfunktioner 135 och staben 40. 283 ärenden hänsköts till 1998.

Valvottavat 1980–1997

Tillsynsobjekt

31.12.	LP	OP	OPR	POP	SPY	SP	LL	VR	SPS	PLL	UE	ULS	AOJ	AV	SIPA	MP	RY	Yht.	SK yht.
1980	7	372	–	–	–	275	8	3	–	–	2	–	–	–	–	–	–	667	2715
1981	7	371	–	–	–	274	8	3	–	–	2	–	–	–	–	–	–	665	2755
1982	10	371	–	–	–	272	8	3	–	–	1	–	–	–	–	–	–	665	2777
1983	10	371	–	–	–	270	8	3	–	–	1	–	–	–	–	–	–	663	2830
1984	10	370	–	–	–	263	8	3	–	–	5	–	–	–	–	–	–	659	2877
1985	10	370	–	–	–	254	9	3	–	–	7	–	–	–	–	–	–	653	2915
1986	10	370	–	–	–	241	11	3	–	–	8	–	–	–	–	–	–	643	2943
1987	10	369	–	–	–	231	11	3	–	–	9	–	–	–	–	–	5	638	2902
1988	12	367	–	–	–	211	12	3	–	–	8	–	–	–	–	2	6	621	2979
1989	14	360	–	–	–	178	12	3	–	–	9	–	–	30	–	13	8	627	3019
1990	15	338	–	–	–	150	12	3	–	–	9	–	–	28	–	13	10	578	2839
1991	15	329	–	–	–	86	11	3	–	–	8	3	14	29	–	11	13	522	2660
1992	12	310	–	–	–	40	32	3	–	–	8	3	17	25	–	8	16	474	2454
1993	13	304	–	–	–	39	38	3	52	11	8	3	14	25	–	8	17	535	2640
1994	11	302	–	–	–	40	33	3	51	13	6	8	14	23	–	6	17	527	2149
1995	8	301	–	–	–	39	29	3	51	14	11	8	13	25	–	8	18	528	1963
1996	8	298	–	–	1	39	23	3	50	13	9	8	12	25	–	4	17	510	1730
1997	9	–	250	44	1	39	23	3	43	14	7	12	12	–	40	3	17	517	1682

LP	Liikepankit • Affärsbanker
OP	Osuuspankit • Andelsbanker
OPR	Osuuspankkiryhmän jäsenpankit • Andelsbanksgruppens medlemsbanker
POP	Paikallisosuuspankit • Lokalandelsbanker
SPY	Säästöpankkiosakeyhtiöt • Sparbanksaktiebolag
SP	Säästöpankit • Sparbanker
LL	Luottolaitokset • Övriga kreditinstitut
VR	Vakuusrahastot • Säkerhetsfonder
SPS	Säästöpankkisäätiöt • Sparbanksstiftelser
PLL	Panttilainauslaitokset • Pantlåneinrättningar
UE	Ulkomaisten luottolaitosten edustustot Suomessa • Utländska kreditinstitutets representationskontor i Finland
ULS	Ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa • Utländska kreditinstitutets filialer i Finland
AOJ	Arvo-osuusjärjestelmän osapuolet • Parter inom värdeandelssystemet
AV	Arvopaperivälitysliikkeet • Värdepappersförmedlingsföretag
SIPA	Sijoituspalveluyritykset • Värdepappersföretag
MP	Markkinapaikat • Marknadsplatser
RY	Rahastoyhtiöt • Fondbolag
SK	Sivukonttorit • Filialer
Yht.	Sammanlagt

Edustus ulkomailla • Utländsk representation

	1993	1994	1995	1996	1997
Tytärpankit • Dotterbanker	13	7	10	5	4
Edustustot • Representationskontor	33	29	26	19	16
Sivukonttorit • Filialer	19	17	10	11	11

Rahoitustarkastuksen valvottavat • Tillsynsobjekt 31.3.1998

Luottomarkkinoilla toimivat yhteisöt • Sammanslutningar på kreditmarknaden

Liikepankit • Affärsbanker (9)

GYLLENBERG PRIVATE BANK OY
INTERBANK OSAKEPANKKI
MERITA PANKKI OY
OKOPANKKI OY
OP-KOTIPANKKI OY
OSUUSPANKKIEN KESKUSPANKKI OY
POSTIPANKKI OYJ
YRITYSPANKKI SKOP OY
ÅLANDSBANKEN AB

Muut luottolaitokset • Övriga kreditinstitut (23)

DINERS CLUB FINLAND OY
EUROCARD OY
HANDELSBANKEN RAHOITUS OY
HSB-RAHOITUS OY
KERA OYJ
K-LUOTTO OY
KUNTARAHOITUS OY
KUNTIEN ASUNTOLUOTTO OY
LUOTTOKUNTA
MB FINANCE GROUP OY
MERITA ASIAKASRAHOITUS OY
MERITA RAHOITUS OY
OKO-INVESTOINTILUOTTOPANKKI OY
OP-RAHOITUS OY
PSP-KUNTAPANKKI OY
PSP-RAHOITUS OY
SUOMEN HYPOTEEKKIYHDISTYS
SUOMEN TEOLLISUUSPANKKI OY
SUOMEN TILILUOTTO OY
SUOMEN TILIRAHOITUS OY
SUOMEN VIENTILUOTTO OYJ
TSOP-RAHOITUS OY
VOLVO RAHOITUS SUOMI OY

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta ja sen jäsenosuuspankit • Andelsbankscentralen-ABC andelslag och dess medlemsbanker (250)

ALAJÄRVEN OSUUSPANKKI
ALASTARON OSUUSPANKKI
ALAVIESKAN OSUUSPANKKI
ALAVUDEN SEUDUN OSUUSPANKKI
ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND
ARTJÄRVEN OSUUSPANKKI
ASIKKALAN OSUUSPANKKI
ASKAISTEN OSUUSPANKKI
ASKOLAN OSUUSPANKKI
AURAN OSUUSPANKKI
ELIMÄEN OSUUSPANKKI
ENON OSUUSPANKKI
ETELÄ-KARJALAN OSUUSPANKKI
ETELÄ-POHJANMAAN OSUUSPANKKI
ETELÄ-SAVON OSUUSPANKKI
EURAJOEN OSUUSPANKKI
EURAN OSUUSPANKKI
FORSSAN SEUDUN OSUUSPANKKI
HAAPAJÄRVEN OSUUSPANKKI
HAAPAMÄEN SEUDUN OSUUSPANKKI
HAAPAVEDEN OSUUSPANKKI
HAILUODON OSUUSPANKKI
HALSUAN OSUUSPANKKI
HAMINAN SEUDUN OSUUSPANKKI
HARJAVALLAN OSUUSPANKKI
HARTOLAN OSUUSPANKKI
HAUHON OSUUSPANKKI
HAUKIVUOREN OSUUSPANKKI
HEINÄVEDEN OSUUSPANKKI
HIMANGAN OSUUSPANKKI
HINNERJOEN OSUUSPANKKI
HIRVENSALMEN OSUUSPANKKI
HONKILAHDEN OSUUSPANKKI
HUHTAMON OSUUSPANKKI
HUITTISTEN OSUUSPANKKI
HUMPPILAN OSUUSPANKKI
HÄMEENKOSKEN OSUUSPANKKI
HÄMEENLINNAN SEUDUN OSUUSPANKKI
IISALMEN OSUUSPANKKI
ITTIN OSUUSPANKKI
IKAALISTEN OSUUSPANKKI
ILOMANTSIIN OSUUSPANKKI
ITÄ-UUDENMAAN OSUUSPANKKI
JANAKKALAN OSUUSPANKKI
JOENSUUN OSUUSPANKKI
JOKIOISTEN OSUUSPANKKI

JUUAN OSUUSPANKKI
JUVAN OSUUSPANKKI
JÄMSÄN SEUDUN OSUUSPANKKI
KAINUUN OSUUSPANKKI
KALAJOEN OSUUSPANKKI
KALKKISTEN OSUUSPANKKI
KANGASALAN OSUUSPANKKI
KANGASNIEMEN OSUUSPANKKI
KANKAANPÄÄN OSUUSPANKKI
KANNUKSEN OSUUSPANKKI
KARJALAN OSUUSPANKKI
KARKUN OSUUSPANKKI
KARUNAN OSUUSPANKKI
KARVIAN OSUUSPANKKI
KAUSTISEN OSUUSPANKKI
KEIKYÄN OSUUSPANKKI
KEMIN SEUDUN OSUUSPANKKI
KERIMÄEN OSUUSPANKKI
KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI
KESKI-UUDENMAAN OSUUSPANKKI
KESTILÄN OSUUSPANKKI
KESÄLAHDEN OSUUSPANKKI
KIHNÖN OSUUSPANKKI
KIIHTELYSVAARAN OSUUSPANKKI
KIICALAN OSUUSPANKKI
KIICALAN REKJOEN OSUUSPANKKI
KIIKOISTEN OSUUSPANKKI
KISKON OSUUSPANKKI
KITEEN SEUDUN OSUUSPANKKI
KIUKAISTEN OSUUSPANKKI
KOILLIS-SAVON OSUUSPANKKI
KOITIN-PERTUNMAAN OSUUSPANKKI
KOKEMÄEN OSUUSPANKKI
KOKKOLAN OSUUSPANKKI
KONTIOLAHDEN OSUUSPANKKI
KORPILAHDEN OSUUSPANKKI
KORSNÄS ANDELSBANK
KOTKAN SEUDUN OSUUSPANKKI
KOUVOLAN SEUDUN OSUUSPANKKI
KRUIUNUPYYN OSUUSPANKKI
KUHMALAHDEN OSUUSPANKKI
KUHMOISTEN OSUUSPANKKI
KUHMON OSUUSPANKKI
KUOPIOIN OSUUSPANKKI
KUORTANEEN OSUUSPANKKI
KURUN OSUUSPANKKI
KUUUSAMON OSUUSPANKKI
KUUUSJOEN OSUUSPANKKI
KUUUSJOEN YLIKULMAN OSUUSPANKKI
KYMIJÖEN OSUUSPANKKI
KÄRKÖLÄN OSUUSPANKKI
KÄRSÄMÄEN OSUUSPANKKI
KÄYLÄN OSUUSPANKKI
KÖYLIÖN OSUUSPANKKI
LAITILAN OSUUSPANKKI
LAPIN OSUUSPANKKI
LAPPO ANDELSBANK
LEMIN OSUUSPANKKI
LEPPÄVIRRAN OSUUSPANKKI
LIEKSAN OSUUSPANKKI
LIMINGAN OSUUSPANKKI
LIPERIN OSUUSPANKKI
LOHTAJAN OSUUSPANKKI
LOIMAAN OSUUSPANKKI
LOIMAAN SEUDUN OSUUSPANKKI
LOKALAHDEN OSUUSPANKKI
LOPEN OSUUSPANKKI
LUIHANGAN OSUUSPANKKI
LUOPIOISTEN OSUUSPANKKI
LUUMÄEN OSUUSPANKKI
LUVIAN OSUUSPANKKI
LÄNSI-UUDENMAAN OSUUSPANKKI
MAANINGAN OSUUSPANKKI
MARTTILAN OSUUSPANKKI
MASKUN OSUUSPANKKI
MELLILÄN SEUDUN OSUUSPANKKI
MERIMASKUN OSUUSPANKKI
METSÄMAAN OSUUSPANKKI
MIEHIKKÄLÄN OSUUSPANKKI
MIETOISTEN OSUUSPANKKI
MIETTILÄN OSUUSPANKKI
MOUHIJÄRVEN OSUUSPANKKI
MYNÄMÄEN OSUUSPANKKI
MYRSKYLÄN OSUUSPANKKI
MÄNTSÄLÄN OSUUSPANKKI
MÄNTÄN SEUDUN OSUUSPANKKI
NAKKILAN OSUUSPANKKI
NAUVON OSUUSPANKKI

NIINIJOEN OSUUSPANKKI
NILSIÄN OSUUSPANKKI
NIVALAN OSUUSPANKKI
NOUSIAISTEN OSUUSPANKKI
NURMEKSEN OSUUSPANKKI
ORIMATTILAN OSUUSPANKKI
ORIPÄÄN OSUUSPANKKI
ORIVEDEN SEUDUN OSUUSPANKKI
OSUUSPANKKIKESKUS-OPK OSUUSKUNTA
OSUUSPANKKI RAASEPÖR
OSUUSPANKKI REALIUM
OULAISTEN OSUUSPANKKI
OULUN OSUUSPANKKI
OUTOKUMMUN OSUUSPANKKI
PAATTISTEN OSUUSPANKKI
PAAVOLAN OSUUSPANKKI
PADASJOEN OSUUSPANKKI
PAIMION OSUUSPANKKI
PALTAMON OSUUSPANKKI
PARIKKALAN OSUUSPANKKI
PARKANON OSUUSPANKKI
PERHON OSUUSPANKKI
PERNIÖN OSUUSPANKKI
PERTTELIN OSUUSPANKKI
PERÄSEINÄJOEN OSUUSPANKKI
PIEKSAMÄEN SEUDUN OSUUSPANKKI
PIELAVEDEN OSUUSPANKKI
PIETARSAAREN SEUDUN OSUUSPANKKI
PIHTIPUTAAN OSUUSPANKKI
POHJOLAN OSUUSPANKKI
POLVJÄRVEN OSUUSPANKKI
PORIN SEUDUN OSUUSPANKKI
PORVOON OSUUSPANKKI
POSION OSUUSPANKKI
PUDASJÄRVEN OSUUSPANKKI
PUKKILAN OSUUSPANKKI
PULKKILAN OSUUSPANKKI
PUNKALAITUMEN OSUUSPANKKI
PUOLANGAN OSUUSPANKKI
PURMON OSUUSPANKKI
PYHÄJÄRVEN OSUUSPANKKI
PYHÄNNÄN OSUUSPANKKI
PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI
PÄLKÄNEEN OSUUSPANKKI
PÖYTÄN OSUUSPANKKI
RAAHEN SEUDUN OSUUSPANKKI
RANTASALMEN OSUUSPANKKI
RANTSILAN OSUUSPANKKI
RAUMAN SEUDUN OSUUSPANKKI
RAUTALAMMIN OSUUSPANKKI
RIIHIMÄEN SEUDUN OSUUSPANKKI
RIISTAVEDEN OSUUSPANKKI
RUHTINANSALMEN OSUUSPANKKI
RUOTSINPYHTÄÄN OSUUSPANKKI
RUOVEDEN OSUUSPANKKI
RYMÄTTYLÄN OSUUSPANKKI
RÄÄKKYLÄN OSUUSPANKKI
SAAREN OSUUSPANKKI
SALLAN OSUUSPANKKI
SALON SEUDUN OSUUSPANKKI
SAUVON OSUUSPANKKI
SAVITAIPALEEN OSUUSPANKKI
SAVONLINNAN OSUUSPANKKI
SIKAJOEN OSUUSPANKKI
SIIPYYN OSUUSPANKKI
SIMPELEEN OSUUSPANKKI
SOMERNIEMEN OSUUSPANKKI
SOMERON OSUUSPANKKI
SONKAJÄRVEN OSUUSPANKKI
SOTKAMON OSUUSPANKKI
SULKAVAN OSUUSPANKKI
SUODENNIEMEN OSUUSPANKKI
SUOMUSSALMEN OSUUSPANKKI
SUONENJOEN OSUUSPANKKI
SYSMÄN OSUUSPANKKI
SÄKYLÄN OSUUSPANKKI
TAIVALKOSKEN OSUUSPANKKI
TAIVASSALON OSUUSPANKKI
TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI
TARVASJOEN OSUUSPANKKI
TERVOLAN OSUUSPANKKI
TERVON OSUUSPANKKI
TOHOLAMMIN OSUUSPANKKI
TOIJALAN OSUUSPANKKI
TORNION OSUUSPANKKI
TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI
TUUPOVAARAN OSUUSPANKKI
TYRNÄVÄN OSUUSPANKKI

ULLAVAN OSUUSPANKKI
URJALAN OSUUSPANKKI
UTAJÄRVEN OSUUSPANKKI
UUDENKAUPUNGIN SEUDUN OSUUSPANKKI
UUKUNIEMEN OSUUSPANKKI
VAASAN OSUUSPANKKI
VALKEAKOSKEN OSUUSPANKKI
VALTIMON OSUUSPANKKI
VAMMALAN SEUDUN OSUUSPANKKI
VAMPULAN OSUUSPANKKI
VARKAUDEN OSUUSPANKKI
VARPAISJÄRVEN OSUUSPANKKI
VEHMERSALMEN OSUUSPANKKI
VESANNON OSUUSPANKKI
VETELIN OSUUSPANKKI
VETELINYLIPÄÄN OSUUSPANKKI
VIEKIN OSUUSPANKKI
VIHANNIN OSUUSPANKKI
VIMPELIN OSUUSPANKKI
VIROLAHDEN OSUUSPANKKI
VIRTAIN OSUUSPANKKI
YLITORNION OSUUSPANKKI
YLIVIESKAN OSUUSPANKKI
YLÄNEEN OSUUSPANKKI
YPÄJÄN OSUUSPANKKI
ÄHTÄRIN OSUUSPANKKI
ÖSTRA KORSHOLMS ANDELSBANK
ÖVERMARK ANDELSBANK

Paikallisosuuspankit • Lokalandelsbanker (44)

ALAHÄRMÄN OSUUSPANKKI
HANNULAN OSUUSPANKKI
HELLANMAAN OSUUSPANKKI
HONKAJOEN OSUUSPANKKI
ISOJOEN OSUUSPANKKI
JOROISTEN OSUUSPANKKI
JÄMIJÄRVEN OSUUSPANKKI
KANNONKOSKEN OSUUSPANKKI
KAUHAVAN OSUUSPANKKI
KEITELEEN OSUUSPANKKI
KEURUUN OSUUSPANKKI
KIURUVEDEN OSUUSPANKKI
KONNEVEDEN OSUUSPANKKI
KORTESJÄRVEN OSUUSPANKKI
KOSKENT.L. OSUUSPANKKI
KOVELAHDEN OSUUSPANKKI
KURIKAN OSUUSPANKKI
KYRÖN SEUDUN OSUUSPANKKI
KYRÖNMAAN OSUUSPANKKI
KYYJÄRVEN OSUUSPANKKI
LAIHIAN OSUUSPANKKI
LAMMIN OSUUSPANKKI
LANNEVEDEN OSUUSPANKKI
LAPINLAHDEN OSUUSPANKKI
LAPPAJÄRVEN OSUUSPANKKI
LAPUAN OSUUSPANKKI
LAVIAN OSUUSPANKKI
LEHTIMÄEN OSUUSPANKKI
LIEDON OSUUSPANKKI
MULTIAN OSUUSPANKKI
NIVALAN JÄRVIKYLÄN OSUUSPANKKI
PETÄJÄVEDEN OSUUSPANKKI
PIIKKIÖN OSUUSPANKKI
PYHÄSELÄN OSUUSPANKKI
REISJÄRVEN OSUUSPANKKI
SIEVIN OSUUSPANKKI
SILLINJÄRVEN OSUUSPANKKI
SUUPÖHJÄN OSUUSPANKKI
TIISTENJOEN OSUUSPANKKI
TUUSNIEMEN OSUUSPANKKI
VASKION OSUUSPANKKI
VIEREMÄN OSUUSPANKKI
YLHÄRMÄN OSUUSPANKKI
YLÄ-KINTAUDEN OSUUSPANKKI

Panttilainauslaitokset • Panttlåneinrättningar (14)

HELSINGIN PANTTI-OSAKEYHTIÖ
HÄMEEN PANTTILAINAKONTTORI OY
KYMEN PANTTILAINAAMO OY
LAHDEN PANTTI OY
LOHJAN PANTTILAINA OY
OULUN PANTTILAINAKONTTORI OY
PANTTILAINAOSAKEYHTIÖ EUROPANTTI OY
PÄIJÄT-HÄMEEN PANTTI OY
ROVANIEMEN PANTTILAINAKONTTORI OY
SATAKUNNAN PANTTILAINAAMO OY
SUOMEN ARVOPANTTI OY
SUOMEN LUOTTOPANTTI OY

TAMPEREEN PANTTI-OSAKEYHTIÖ
TÖÖLÖN PANTTI OY

Säästöpankit • Sparbanker (39)

ERÄJÄRVEN SÄÄSTÖPANKKI
ETELÄ-KARJALAN SÄÄSTÖPANKKI
EURAJOEN SÄÄSTÖPANKKI
HAUIHON SÄÄSTÖPANKKI
HOITSKÄRS SPARBANK
HUITTISTEN SÄÄSTÖPANKKI
IKKAALISTEN SÄÄSTÖPANKKI
KALANNIN SÄÄSTÖPANKKI
KIKOISTEN SÄÄSTÖPANKKI
KOIVULAHDEN SÄÄSTÖPANKKI
KORPPOON SÄÄSTÖPANKKI
KORTESJÄRVEN SÄÄSTÖPANKKI
KRISTINANKAUPUNGIN SÄÄSTÖPANKKI
KUORTANEEN SÄÄSTÖPANKKI
LAMMIN SÄÄSTÖPANKKI
LIEDON SÄÄSTÖPANKKI
LUOPIOISTEN SÄÄSTÖPANKKI
LÄNGELMÄEN SÄÄSTÖPANKKI
LÄNSI-UUDENMAAN SÄÄSTÖPANKKI
MIETOISTEN SÄÄSTÖPANKKI
MYRSKYLÄN SÄÄSTÖPANKKI
NAUVON SÄÄSTÖPANKKI
NÄRPIÖN SÄÄSTÖPANKKI
PADASJOEN SÄÄSTÖPANKKI
PARKANON SÄÄSTÖPANKKI
PYHÄRANNAN SÄÄSTÖPANKKI
RENGON SÄÄSTÖPANKKI
SOMERON SÄÄSTÖPANKKI
SUODENNIEMEN SÄÄSTÖPANKKI
SUOMENNIEMEN SÄÄSTÖPANKKI
SYSMÄN SÄÄSTÖPANKKI
SÄÄSTÖPANKKI OPTIA
TAMMISAAREN SÄÄSTÖPANKKI
TUULOKSEN SÄÄSTÖPANKKI
TÖYSÄN SÄÄSTÖPANKKI
VÖYRIN SÄÄSTÖPANKKI
YLHÄRMÄN SÄÄSTÖPANKKI
YTTERMARK SPARBANK
ÖVERMARK SPARBANK

Säästöpankkiosakeyhtiöt • Sparbanksaktiebolag (1)

AKTIA SPARBANK ABP

Ulkomaisen luottolaitoksen edustustot Suomessa • Utländska kreditinstitutets representationskontor i Finland (7)

ABN AMRO BANK
CREDIT SUISSE FIRST BOSTON,
FINLAND REPRESENTATIVE OFFICE
HAMBROS BANK LTD
INTOURBANK HELSINGIN EDUSTUSTO
NORDBANKEN,
HELSINGFORS REPRESENTATIONS-KONTOR
NORDFINANZ BANK ZÜRICH, EDUSTUSTO
PETROVSKIY COMMERCIAL BANK

Ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorit Suomessa • Utländska kreditinstitutets filialer i Finland (12)

D. CARNEGIE AB, FINLAND FILIAL
CITIBANK INTERNATIONAL PLC,
SIVULIIKE SUOMESSA
CREDIT AGRICOLE INDOSUEZ
HELSINGIN SIVUKONTTORI
DEN DANSKE BANK AKTIESELSKAB,
HELSINGFORS FILIAL
ELLOS FINANS AKTIEBOLAG, SIVULIIKE SUOMESSA
FORD CREDIT EUROPE PLC
HANDELSBANKEN FINANS AKTIEBOLAG (JULK),
SUOMEN SIVUKONTTORITOIMINTA
SCANIA FINANS AKTIEBOLAG, FILIAL I FINLAND
SKANDINAVISKA ENSKILDA BANKEN
HELSINGIN SIVUKONTTORI
SVENSKA HANDELSBANKEN AB (JULK),
SUOMEN SIVUKONTTORITOIMINTA
TELIA FINANS FINLAND, FILIAL TILL TELIA FINANS
AKTIEBOLAG
UNIBANK A/S, HELSINGFORS FILIAL
XEROX CREDIT AKTIEBOLAG

Vakuusrahastot • Säkerhetsfonder (3)

LIKEPANKKIEN JA POSTIPANKKI OYN
VAKUUSRAHASTO
OSUUSPANKKIEN VAKUUSRAHASTO
SÄÄSTÖPANKKIEN VAKUUSRAHASTO

Pääomamarkkinoilla toimivat yhteisöt • Sammanslutningar på kapitalmarknaden

Arvo-osuusjärjestelmän osapuolet • Parter inom värdeandelssystemet (12)

AKTIA SÄÄSTÖPANKKI OYJ
HELSINGIN ARVO-OSUUSKESKUS OY
KERA OYJ
MERITA PANKKI OY
OSUUSPANKKIEN KESKUSPANKKI OY
OY SAMLINK AB
POSTIPANKKI OYJ
SKANDINAVISKA ENSKILDA BANKEN
HELSINGIN SIVUKONTTORI
SUOMEN ARVOPAPERIKESKUS OY
SUOMEN VIENNTILUOTTO OYJ
SVENSKA HANDELSBANKEN AB (JULK),
SUOMEN SIVUKONTTORITOIMINTA
ÄLANDSBANKEN AB

Markkinapaikat • Marknadsplatser (3)

EL-EX SÄHKÖPÖRSSI OY
HEX OY, HELSINGIN ARVOPAPERI- JA
JOHDANNAISPÖRSSI, SELVITYSYHTIÖ
SUOMEN OPTIOPÖRSSI OY FINLANDS OPTIONSBORS AB

Rahastoyhtiöt • Fondbolag (18)

AKTIA RAHASTOYHTIÖ OY
ALFRED BERG RAHASTOYHTIÖ OY
ARCTOS RAHASTOYHTIÖ OY
CARNEGIE RAHASTOYHTIÖ OY
DIANA RAHASTOYHTIÖ OY
EVLI-RAHASTOYHTIÖ OY
FIM RAHASTOYHTIÖ OY
FONDITA RAHASTOYHTIÖ OY
GYLLENBERG RAHASTOYHTIÖ OY
HANDELSBANKEN RAHASTOYHTIÖ OY
INTERBANK RAHASTOYHTIÖ OY
LEIJONA RAHASTOYHTIÖ OY
MERITA RAHASTOYHTIÖ OY
OP-RAHASTOYHTIÖ OY
PSP RAHASTOYHTIÖ OY
RAHASTOYHTIÖ BALTIC BELT FUND MANAGEMENT OY
RAHASTOYHTIÖ PIRKANMAA OY
SELIGSON & CO RAHASTOYHTIÖ OYJ

Sijoituspalveluyritykset • Värdepappersföretag (39)

ABB INVESTMENT MANAGEMENT OY
ACM OY ACTIVE CASH MANAGEMENT
AG PANKKIIRILIIKE OY
ALFRED BERG FINLAND OY AB
ALFRED BERG OMAISUUDENHOITO OY
AROS SECURITIES OY
CARNEGIE ASSET MANAGEMENT FINLAND OY
CONVENTUM MARKETS OY
EQ PANKKIIRILIIKE OY
EVLI CORPORATE FINANCE OY
EVLI RAHAMARKKINAT OY
EVLI VARAINHOITO OY
FIDES ASSET MANAGEMENT OY
FIM OMAISUUDENHOITO OY
FIM PANKKIIRILIIKE OY
GYLLENBERG ASSET MANAGEMENT PANKKIIRILIIKE OY
MANDATUM SECURITIES OY
MERITA ASSET MANAGEMENT OY
MERITA CORPORATE FINANCE OY
MERITA DELTA OY
MERITA PANKKIIRILIIKE OY
NILESTRADING OY
OPSTOCK OY
OY AHOLA & MALINIEMI PARTNERS AB
OY UNITED BANKERS PANKKIIRILIIKE,
FONDKOMMISSION AB
PANKKIIRILIIKE ARCTOS SECURITIES OY
PANKKIIRILIIKE EVLI OYJ
PANKKIIRILIIKE EVLI-OPTIOT OY
PANKKIIRILIIKE L.HIISI OY
PANKKIIRILIIKE PROTOS OY
PANKKIIRILIIKE SOFI OY
PCA CORPORATE FINANCE OY
SEINÄJOEN PANKKIIRILIIKE OY
SUOMEN FSB OY PANKKIIRILIIKE
UNITED BANKERS OMAISUUDENHOITO OY
WAHLSTRÖM IMMONEN PARTNERS OY
VARAINHALLINTA TRESOR OY
WILLIAMS DE BROË PANKKIIRILIIKE OY

Määräykset ja ohjeet

Föreskrifter och anvisningar

Vuoden 1997 aikana voimaan astuneet määräykset ja ohjeet. Voimassa olevat määräykset ja ohjeet löytyvät Rahoitustarkastuksen kotisivuilta Internetistä www.rata.bof.fi. • Föreskrifter och anvisningar som trätt i kraft 1997. Gällande föreskrifter och anvisningar finns på Finansinspektionens webbsidor www.rata.bof.fi.

Luottolaitostoiminta • Kreditinstitutsverksamhet

- 101.4**
Määräys luottolaitosten ulkomailla olevista sivukonttoreista ja palvelujen tarjoamisesta ulkomailla
Föreskrift om kreditinstitutens utländska filialer och tillhandahållande av tjänster i utlandet
- 101.5**
Ohje ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten osakkeisiin ja osuuksiin tehtävistä sijoituksista
Anvisning om investeringar i aktier och andelar i utländska kreditinstitut och finansiella institut
- 103.1**
Määräys omista ja emoyhtiön osakkeista sekä omista sijoitusosuuksista ja kantarahasto-osuuksista lainan vakuutena
Föreskrift om egna aktier, aktier i moderbolaget, egna placeringsandelar och egna grundfondsandelar som säkerhet för lån
- 103.10**
Ohje omien ja emoyhtiön osakkeiden käytöstä luoton vakuutena
Anvisning om affärsbankernas egna aktier och aktier i moderföretaget som säkerhet för krediter
- 105.1**
Yleisohje konsolidoidusta valvonnasta
Allmän anvisning om gruppbaseerad tillsyn
- 105.3A ja/och 105.3B**
Määräys suurten asiakasriskien ja konsolidoitujen suurten asiakasriskien ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av stora exponeringar och konsoliderade stora exponeringar
- 105.5**
Määräys rahoitusriskin ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av finansieringsrisker
- 105.6**
Määräys korkoriskin ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av ränterisker
- 105.8**
Määräys järjestämättömien ja muiden 0-korkeisten saatavien ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av oreglerade fordringar och övriga fordringar med nollränta
- 105.9**
Määräys valuuttakurssiriskeille asetettavista rajoista
Föreskrift om limiterna för valutakursrisker
- 106.1**
Määräys luottolaitoksen tilinpäätöksestä
Föreskrift om bokslut i kreditinstitut
- 106.2**
Määräys luottolaitoksen konsernitilinpäätöksestä
Föreskrift om koncernbokslut i kreditinstitut
- 106.6**
Määräys omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av kapitalbas och gruppbaseerad kapitalbas
- 106.7**
Määräys luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av kapitalbasen och den gruppbaseerade kapitalbasen för täckning av kreditrisker
- 106.8**
Määräys luottolaitoksen ja sen konsernin tilinpäätökseen sekä kirjanpitoon perustuvien valvontatietojen toimittamisesta Rahoitustarkastukselle
Föreskrift om insändande av tillsynsuppgifter baserade på bokslut och bokföring i kreditinstitut och deras koncerner
- 106.8a**
Määräys kirjanpitoon perustuvien valvontatietojen toimittamisesta Rahoitustarkastukselle
Föreskrift om insändande av bokföringsbaseerade tillsynsuppgifter
- 106.12**
Ohje markkinariskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta
Anvisning om rapportering av kapitalbasen och den gruppbaseerade kapitalbasen för täckning av marknadsrisker
- 106.13**
Ohje julkisen kaupankäynnin kohteena olevan luottolaitoksen osavuosikatsauksesta
Anvisning om delårsrapportering i kreditinstitut som är föremål för offentlig handel
- 106.14**
Ohje julkisen kaupankäynnin kohteena olevan luottolaitoksen tilinpäätöstiedotteesta
Anvisning om bokslutskommuniké i kreditinstitut som är föremål för offentlig handel
- 107.3**
Ohje luottolaitoksen ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien riippumattomuuden valvonnasta
Anvisning om säkerställande av att revisorer och revisorssuppleanter i kreditinstitut och i deras dotterföretag är oberoende
- Arvopaperimarkkinat •
Värdepappersmarknaden**
- 201.3**
Määräys arvopaperikauppojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av avslut i värdepapper
- 201.4**
Määräys omien kauppojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av egna avslut
- 201.9**
Ohje arvopaperien säilytysopimuksista, arvo-osuustilisopimuksista ja omaisuudenhoitosopimuksista
Anvisning om avtal om värdepappersförvar, värdeandelskonton och förmögenhetsförvaltning
- 201.10**
Määräys velka-arvopaperikauppojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av avslut i räntebärande värdepapper
- 203.10**
Määräys sijoituspalveluyrityksen osavuositulolaskelmasta ja -taseesta
Föreskrift om delårsresultaträkning och delårsbalansräkning i värdepappersföretag
- 203.13**
Määräys sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä
Föreskrift om bokslut i värdepappersföretag
- 203.14**
Määräys sijoituspalveluyrityksen konsernitilinpäätöksestä
Föreskrift om koncernbokslut i värdepappersföretag
- 203.16**
Ohje sijoituspalveluyrityksen ilmoitusmenetelmästä sen laajentaessa toimintaansa toiseen ETA-valtioon
Anvisning om underrättelseförfarandet vid utvidgning av verksamheten till en annan EES-stat
- 203.18**
Ohje julkisen kaupankäynnin kohteena olevan sijoituspalveluyrityksen osavuosikatsauksesta
Anvisning om delårsrapportering i värdepappersföretag som är föremål för offentlig handel
- 203.19**
Ohje julkisen kaupankäynnin kohteena olevan sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstiedotteesta
Anvisning om bokslutskommuniké i värdepappersföretag som är föremål för offentlig handel
- 203.20**
Yleisohje konsolidoidusta valvonnasta
Allmän anvisning om gruppbaseerad tillsyn
- 203.21**
Määräys suurten asiakasriskien ja konsolidoitujen suurten asiakasriskien ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av stora exponeringar och konsoliderade stora exponeringar
- 203.22**
Määräys suurten asiakasriskien ja konsolidoitujen suurten asiakasriskien ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av stora exponeringar och konsoliderade stora exponeringar
- 203.23**
Määräys omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av kapitalbas och gruppbaseerad kapitalbas
- 203.24**
Määräys luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta
Föreskrift om rapportering av kapitalbasen och den gruppbaseerade kapitalbasen för täckning av kreditrisker
- 205.1**
Määräys rahastoyhtiön tilinpäätöksestä
Föreskrift om bokföring och bokslut i fondbolag
- 205.3**
Määräys sijoitusrahaston tilinpäätöksestä
Föreskrift om bokslut i placeringsfonder

Julkaisusarja

Publikationsserie

Vuonna 1997 julkaisusarjassa ilmestyneet julkaisut. Julkaisut löytyvät Rahoitustarkastuksen kotisivuilta Internetistä www.rata.bof.fi • Publikationer som kommit ut i publikationsserien 1997. Publikationerna finns på Finansinspektionens webbsidor www.rata.bof.fi.

Kannanotot • Ställningstaganden

- Määräysvaltauyhteisöt ja niiden ilmoittaminen
- Tilintarkastajien raportit ja rahoitustarkastuslain 11 a §:n mukainen ilmoitus Revisorernas rapporter samt anmälan enligt 11 a § lagen om Finansinspektionen
- Varojen nostaminen pankkikortilla kaupan kassalta
Kontantuttag med bankkort i affärernas kassor
- Sisäpiiri-ilmoituksista kesäapulaiden tai vastaavien harjoittelijoiden osalta
- Rahastoyhtiön luotettava hallinto ja yhtiön ulkopuolisten palveluiden käyttö
Tillförlitlig förvaltning av fondbolag och anlitage av utomstående tjänster
- Palvelujen esittelijän käyttämisestä luottolaitospalvelujen tarjoamisen yhteydessä
Om anlitage av marknadsförare vid tillhandahållandet av kreditinstitutstjänster
- Osavuosikatsaus-nimityksen käyttö
- Päätöksentekijät, tietojärjestelmät ja vuosi 2000
Beslutsfattarna, IT-systemen och år 2000

Keskustelupaperit • Diskussionsunderlag

- Sijoituspalveluyritysten sisäiset valvontajärjestelmät
- Toimintojen erottaminen - ”Kiinan muurit”
- Sijoituspalvelut Internetissä
- Kaupparaportointimääräysten täsmentäminen
Preciseringar i rapporteringen av avslut

Lausuntopyyntö • Remisser

- Lausuntopyyntö luottolaitosten sisäistä valvontajärjestelmää koskevasta ohjeesta
- Lausuntopyyntö sijoituspalveluyrityksen sisäistä valvontajärjestelmää koskevasta ohjeesta
- Lausuntopyyntö ehdotuksista luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omia varoja, vakavaraisuutta, suuria asiakasriskejä sekä konsolidoitua valvontaa koskeviin ohjeisiin ja määräyksiin
- Lausuntopyyntö kaupparaportointimääräysten muutoksista

- Ohjeen 204.1 arvopaperimarkkinalain soveltamisesta uudistaminen
- IOSCON esitstandardi
- Lausuntopyyntö Rahoitustarkastuksen toimenpidemaksuista
- Sisäpiirimääräysten uudistaminen
- Lausuntopyyntö määräyksestä julkisen kaupan käynnin kohteena olevan yhtiön omilla osakkeilla tekemien kauppojen julkistamisesta
- Tilintarkastajien raportteja koskevan määräyksen uudistaminen
- Sijoitusrahaston raportointimääräyksen uudistaminen
- Arvo-osuusyhdistyksen, osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan sekä arvo-osuusrekisterien tilinpäätösten, osavuosikatsausten ja tilintarkastajien raporttien toimittamista Rahoitustarkastukselle koskevan määräyksen uudistaminen
- Luonnokset luottolaitoksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä sekä kirjanpitoa koskeviksi uusiksi määräyksiksi ja ohjeeksi
- Luonnokset sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviksi uusiksi määräyksiksi ja ohjeeksi
- Rahoitustarkastuksen ehdotukset määräyksiksi 105.1, 105.3A, 105.3B, 106.6 ja 106.7
- Rahoitustarkastuksen ehdotukset määräyksiksi 203.20, 203.21, 203.22, 203.23 ja 203.24

Tiedotteet • Meddelanden

- Ohje 203.16 sijoituspalveluyrityksen ilmoitusmenettelystä sijoituspalveluyrityksen laajentaessa toimintaansa toiseen ETA-valtioon
Anvisning 203.16 om underrättelseförfarandet vid utvidgning av verksamheten till en annan EES-stat
- Ohje 201.9 säilytyspöytäkirjoista, arvo-osuustiliosopimuksista ja omaisuudenhoitosopimuksista
Anvisning 201.9 om avtal om värdepappersförvar, värdeandelskonton och förmögenhetsförvaltning
- Määräys 203.10 sijoituspalveluyrityksen osavuositulolaskelmasta ja -taseesta
- Luottolaitosten ohje- ja määräyskokoelmaa koskevat uudistukset
- Arvopaperikauppojen raportointi helpottuu
Rapporteringen av värdepappersavslut förenklas

- Uuden osakeyhtiölain ja siihen liittyvän lain-säädännön vaikutus sijoituspalvelujen tarjoamiseen
Följderna av den nya aktiebolagslagen och därmed sammanhängande lagstiftning för företag som tillhandahåller investerings-tjänster
- Euron käyttöönoton vaikutukset valvottavien raportointiin sekä määräys- ja ohjekokoelmaan
- Rahoitustarkastus avasi kotisivut Internetiin
Finansinspektionen har öppnat hemsidor på Internet
- Rahoitustarkastus laajentaa toimenpidemaksujen käyttöä ensi vuoden alussa
Finansinspektionen ökar användningen av åtgärdsavgifter vid början av 1998
- Rahoitustarkastus alkaa kerätä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuuteen liittyvien määräysten tiedot konekielisessä muodossa 30.9.1998 tilanteesta alkaen
Finansinspektionen introducerar elektronisk rapportering av de uppgifter som begärs i föreskrifterna om kreditinstituts och värdepappersföretags kapitaltäckning från och med rapporten för den 30 september 1998

